

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Mož z največjim mesarskim nožem!

Vedeli smo, da je tiskar, čegar „velevažno narodno podjetje“ preganja med narodom „klerikalno temo“ — za primerno plačilo seveda! — včasih jo pa udari tudi nekoliko v stran in natisne — ne da bi lastnik vedel — kak „kalomoneček“ v zabavo grdim klerikalcem; — vedeli smo, da je za jedno desetinko gostilničar (njegova specialiteta so „velikonočni piruhi za slovenski narod na Goriškem“); — vedeli smo, da je slikar in da posebno ljudi rad „farba“; — vedeli smo, da je tudi še mnogo drugega — a da je „mesar“, tega bi se ne bili domislili!

In vendar je tako — vsaj če smemo A. G.—ku verjeti!

Kajti on zatrjuje v zadnjem članku s prirojeno mu ponižnostjo: „Jaz mesarim „K. z.“ in Centrifugo z največjim mesarskim nožem, da so rane na klerikalnem telesu velike in skeleče“...

Ti ljuba žlobudravost, ti ljuba domišljavost!!

Vi člani „Krojaške zadruge“, utisnite si to globoko v spomin, kar trdi A. G.—k s tolikim patosom: On mesari razen „Centrifuge“ tudi „Krojaško zadrugo“ z največjim mesarskim nožem, da so rane na klerikalnem telesu velike in skeleče!!

Izblebetal je vendar enkrat, česar mu je srce polno, povedal nam je sam z vso jasnostjo, ki si jo le moremo želeli, zakaj mu gre v tej stvari! On hoče „mesariti“, da bodo rane na klerikalnem telesu kolikor mogoče velike in skeleče — to mu je glavna stvar, po tem hrepeni! In ker je med člani „Krojaške zadruge“ ogromna večina „klerikalcev“ in ker A. G.—k to dobro vé, si člani lahko živo naslikajo, kolika je njegova ljubezen do njih, in kakšna je njegova skrb za to, da vsled kritičnega položaja zadruge ne bodo trpeli škode!

Med člani zadruge je pač tudi nekaj naprednjakov; toda ti imajo razmerno malo deležev, in kar jih je A. G.—kove baže, — bodo vsi, o tem bodite preverjeni, vsi z velikim veseljem položili svoje deleže na oltar strankarskega sovraštva,

samo ako se jim posreči zadati „klerikalnemu telesu kolikor mogoče velike in skeleče rane!“

Torej kolikor večja bo zguba in škoda, toliko večja radost bo navdajala krepostno srce A. G.—ka in njegovih pomagačev!

To je resna stran zadeve. Toda A. G.—k napiše redko kaj, da bi ne bilo tudi nekaj neprostovoljne komike primešane. Taka je tudi s tem mesarskim nožem. V jednom odstavku trdi, kakor smo že navedli, da on „mesari „Krojaško zadrugo“ z največjim mesarskim nožem“. Kakih dvajset vrst prej pa vprašuje z moralnično ogorčenostjo: „Jaz sovražnik „Krojaške zadruge“? Od kdaj pa?“ In ti podli klerikalci mu očitajo sovraštvo do zadruge, katero on po svojem lastnem priznanju „mesari z največjim mesarskim nožem“ — ali ni to „vrhunec klerikalnega, seveda klerikalnega švindla!“?

Mož ima pa tudi očitno halucinacije. Misli, da ima v rokah največji mesarski nož in da z njim prizadeva klerikalnemu telesu velike in skeleče rane, dejanski pa vihti komično mičken pipec, s katerim nas včasih samo nekoliko pošegeče, da se moramo sladko smejati! —

Torej o Vaši volji škodovati nam, nimamo nobenega dvoma; če bi le imeli le tudi toliko moči! A tu je pač revščina, po Vaših člankih sodeč. Saj v njih vežete otrobi, da se mora že čudno zdeti najbolj brumnemu Vaših bralcev! In pa spomin! Ta Vas očitno zapušča; in vendar je žurnalistom Vaše baže potreben kakor ribi voda! —

Da ga nimate toliko, kolikor je treba, da si od nosa do ust zapomnite, kar ste sami napisali, smo ravnokar dokazali na eklatantnem slučaju. A tudi toliko ga nimate, da bi si zapomnili, kar so drugi napisali. Sicer ne bi v enomer kričali: Vse je res, kar sem pisal! „Gorica“ ni nič ovrгла od mojih trditev! itd. itd.

„Gorica“ je za vse, ki so dobre volje, položaj „Krojaške zadruge“ in akcijo „Centralne poso-

jilnice“ že zadostno pojasnila. Reasumirajmo tudi mi!

„Gorica“ je pojasnila:

1. da je „Krojaška zadruga“ prišla v stiske edino po zaslugi nikdar prehvaljenega naprednjaka Avrelija Bisaila (da omenimo n. pr. en slučaj iz njegovega poslovanja, ki se ni najhujši: Potem ko mu je bila že odvzeta pravica naročevati blago, in ko je zadruga že bila preobložena z neplačanim blagom, je ta uzorni naprednjak naročil brez vednosti načelstva za več kot 3000 K novega blaga!);

2. da so, ko je kriza postala akutna, našli ljubi naprednjaki storili vse, kar se je dalo, da bi jo povečali, poskakujoč veselja, da bo dveh „klerikalnih“ zavodov h kratu konec;

3. da so isti naši naprednjaki slikali upnikom zadruge njen položaj začetka kot obupen, da bi jo potisnili v konkurz, ali vsaj da bi omogočili privatnemu špekulantu Medvedu masten dobiček v škodo združnikom in „Centralne posojilnice“.

4. da so isti naši ljubeznjivi naprednjaki potem, ko jim je energični nastop „Centralne posojilnice“ prekrižal lepe načrte, in je posojilnica vzela poravnavo v roke — začeli drugače informirati o stanju zadruge, trdeč naenkrat, da se upnikom ni bati zgube, — to pa, da bi preprečili poravnavo, ki bi bila ugodna za „Krojaško zadrugo“ in „Centralno posojilnico“;

5. da je izmed vseh načrtov sanacije, s katerimi so nas hoteli osrečiti naprednjaki, najboljši ali prav za prav edino mogoč oni, ki ga izvaja „Centralna posojilnica“, namreč nadaljevanje trgovine pod njenim neposrednim uplivom z odstranitvijo vseh možnosti nadaljnjih komplikacij, ki bi lahko provzročile novo krizo (to je nameč, pomem in učinek pogodbe, ki Vam beli dušo, A. G.—k!!);

6. da daje samo „Centralna posojilnica“ dovolj jamstva

za to, da bode sanacija, kolikor je od nje odvisno, lojalno izvršila v korist „Krojaške zadruge“ in njenih članov, ker samo ona je v takem položaju, da jej ni treba reflektirati na dobiček, po katerem teži naravno vsak privatni špekulant — seveda si je pri tem zagotovila tako pozicijo, da sklene lahko račune s „Krojaško zadrugo“, kedarkoli bi združniki bili tako sami sebi sovražni, da bi več verjeli in zaupali človeku, ki sam priznava, da jo „mesari z največjim mesarskim nožem“ — kot njej, katerej mora že iz zgolj strankarskega egoizma biti do tega, da „klerikalno“ sestro kolikor mogoče obvaruje škode, — (in ta pozicija „Centralne posojilnice“, ta Vam še najbolj beli dušo, A. G.—k!!);

7. da je „Centralna posojilnica“ sicer vse storila, kar je bilo potrebno v zavarovanje svojih tirjatev (in če bi tu kaj opustila, bi A. G.—k prvi zagnal krik o „klerikalnem šušmarstvu“ vkljub veselju, ki bi je čutil zaradi škode!) — toda vsi koraki so bili strogo zakoniti in storjeni z najboljšim namenom;

8. da je enako strogo zakonito in z najboljšim namenom postopalo tudi načelstvo „Krojaške zadruge“, ki je bilo po vsej pravici preverjeno, da morejo samo ona energična sredstva, ki je je uporabila „Centralna posojilnica“, zadrugo obvarovati nadaljnjih kriz in komplikacij in jej omogočiti sanacijo;

9. da je akcija „Centralne posojilnice“ rodila že lepe vspehe in da je njen popolni uspeh odvisen od nadaljevanja trgovine, od živahne podpore našega občinstva in od tega, da se združniki ne dajo zbegati po možu „z največjim mesarskim nožem!“ — — —

To je „Gorica“ zadostno pojasnila za vse dobro misleče.

Vi pa A. G.—k ne spadate k tem, Vi hočete samo „mesariti“ za vsako ceno, in smešno bi bilo, ako bi si domišljevali, da more Vam kako pojasnilo zadoščati!

Vsa pojasnila, ki jih imajo združniki pravico zahtevati, se bodo dala na občnem zboru, kateri se bode v kratkem vršil. Tam se bodo združniki tudi odlo-

mesto Cigora, kakor še nikdo pred, in nikdo po Kristusu.

„Dober večer jim Bog daj, gospod župan“, dejal je, ko je vstopil. „Nekaj važnega imam za nje, gospod župan, in pokorno naznanjam, da pride v kratkem kolera v naše mesto in pomori vse prebivalce, rogato živino in konje.“

„Kaaaj?“ zategnil je župan Meze.

„Je tako. Celo mesto govori o kolери; jaz sem zvedel to še-le danes zjutraj, pa sem si mislil, čemu boš hodil zjutraj k gospodu županu, ko imajo druge opravke; raje pojdi lepo zvečer.“

„Sedaj je dobro. Le pojdi nazaj; jutri pridi zgodaj k meni, da ti dam naročila.“

Gospod Meze je ostal sam.

„Hm, hm, kolera! Huda bolezen — iz česa že nastaja? — A, iz gnjilega in nezrelega sadja — pa tudi od drugod lahko pride — a pa ne, če to uničimo, smo dobri — tako — ne nekaj drugače — da pač tako je dejal tudi profesor Kéfo in on se razume na take stvari. — Dà, jutri moramo imeti sejo.“

Komaj se je drugo jutro vzbudil,

ga je že čakal sluga Hehač in sprejel od njega povabilne listke za vse starejšine in tudi za profesorja Kéfota in mestnega fizika Kulona, ki je bil takrat posebno na glasu in predaval je tudi na uniferzi po trikrat na teden o — žveplu.

Potem se je odpravil gospod župan v občinsko hišo.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Prišli so vsi in gravitetično posedli po stoleh.

„Gospoda moja“, otvoril je župan sejo, „velika nevarnost preti našemu mestu. Kolera se bliža hitrih korakov in jaz mislim, da je treba sedaj hitro posegniti vmes, sicer nas vse podavi, in gorje potem kraju in deželi. Sinoči sem bil sicer mnenja, da bi mesto obzidali, a ker dandanes s „kanoni“ lahko vsakdo zidovje podere, sem se odločil, da zatreto to bolezen na drug način. Bolezen ta pride namreč iz sadja, in sicer gnjilega in nezdravega, a tudi v zdravem sadju lahko tiči. Pozivljam vas torej, da odločite danes, da se ne sme več prodajati sadja na našem trgu, in da ga tudi nikdo ne sme jesti, ker sicer zapade kazni treh — ne, da se bodo bolj bali,

LISTEK.

Kolera.

Veliko razburjenje je vladalo v mestu Cigora.

Glas o koleri se je razširil po bliskovo po vseh glavnih in tudi zakotnih ulicah, in ljudstvo je letalo po trgu kakor brez glave. Fijakarska kljuseta so nerovno privzdigovala ušesa, kakor bi slutila bližajočo se katastrofo. V mestnem vrtu so se pogovarjali razni organi o koleri, med njimi tudi čuvaj Pepi, kateri je vedel posebno veliko povedati o tej čudni bolezni.

„Kolera“, dejal je, „tamtarata, to vam je prav hudir. Človek postane kar suh in posebno grlo; seveda je to jedna najhujših bolezni, kar si jih more človek misliti. Veste, jaz sem jo že večkrat imel, posebno ko sem bil pri „zibunundfirgarjih“; takrat me je davila in davila, in vse grlo se mi je bilo izsušilo.“

Vsi so se čudili taki učenosti. Celo slušatelji mestne univerze so občudovali globoko in temeljito znanje njegovo. Filozof Kokodajs, ki je študiral že dvajset

semestrov, je celo dejal, da se dá ta razlaga primerjati z razlagami cerkvenih očetov in sedmih grških modrijanov —.

Tudi po gostilnah ni bilo boljše. Povsod nervoznost, povsod razburjenost!

Poglejmo v gostilno gospoda Petelinčka.

Tam v kotu sedé štirje visokošolci; vsi so preplašeni, kajti medicinci so in sedaj jih čaka naloga reševati ubogo človeštvo iz rok krute smrti.

„Hm, prav hudirjeva bode; profesor Kéfo že ves teden nekaj godrnja o bacilih in bakterijah, jaz se kar bojim“, pravi dijak Kislica, „da se tega vrage ne nalezem kje. Pijem sicer trikrat več kot prej, a vendar človek ni brez skrbij.“

„Ej, gospa Kokoška“, pravijo gospej Petelinčkovi, „menda ga ne bomo dolgo tako-le smukali. Smrt nas bode pobrala smrt, in toliko vinca bode še ostalo! Brrr...“

Isti dan je zvedel tudi mestni sluga Hehač ogrozni nesreči, ki je pretila mestu. Napolnil se je proti večeru k županu Mezetu, ki je takrat slavno vladal

čili, ali odobre korake, ki jih je storilo načelstvo po temeljitem prevdanku in v poštenem prepričanju, da so zadrugi in zadrugnikom koristni. In radovedni smo, ali bodo bolj verjeli in bolj zaupali onim, ki so jim znani kot pošteni in nesebični možje, ki so vse storili, da bi „Krojaško zadrugo“ rešili, ali onim, ki imajo „največji mesarski nož“ in priznavajo, da hočejo samo zadrugo „mesariti“!!

Mi mislimo, da bodo zadrugniki hoteli sami sebi dobro, in da možu „z največjim mesarskim nožem“ na tem polju ne vzevete pšenica, kakor mu ni zrastle lovrika!

Kaj pa naj odgovorimo na zahtevo A. G—ka, da on hoče „zagotovilo“, da se zadrugnikom „tudi deleži izplačajo“, in da on hoče da mu tako „zagotovilo“ in da najboljše „zavezo“ dajo „klerikalni vodje“!!?

Naprednjaška vestnost je po svojem ljubljencu Avreliju Bisailu spravila zadrugo v obupen položaj; naprednjaška moštost je snedla dano besedo in meče sedaj zadrugo na cesto iz prostorov, katere ji je zagotovila na deset let; naprednjaške mahinacije (tu je izraz „mahinacija“ na pravem mestu, A. G—k!) so ob času akutne krize storile, kar je bilo mogoče, da bi se zadruga strmoglavila v konkurz in v veliko škodo, ki je z njim nujno združena; naprednjaški sanacijski (?) načrt špekulanta Medveda, po katerem sam A. G—k pretaka bridke solze, trdeč da bi bil brez primere boljši, kot ono, kar so storili „klerikalci“ — ta naprednjaški načrt je sicer naprednjaškemu spekulantu zagotovil po računu samega A. G—ka masten dobiček 50.000 K, v ostalem pa bil prikrojen tako, da bi „Centralna posojilnica“ bila gotova velikih zgub, zadrugniki v nevarnosti izdatnih doplačil, in a priori gotovi, da od vplačanih deležev ne dobijo niti vinarja nazaj!

Naprednjaška strankarska strast je naposled po izpovedbi svojega preroka A. G—ka sedaj z nova uprizorila gonjo proti „Krojaški zadrugi“, in hoče z ovadbami in terorizmom prepričati, da bi si zadruga po edino mogoči poti opomogla.

S kratka: kar je „Krojaški zadrugi“ doslej škode nastalo, kar bi je po naprednjaških načrtih že doslej bilo moglo nastati in kar bi je po istih načrtih, moglo prihodnosti nastati — vse, vse je delo in bo delo naprednjaških rok! —

In po vsem tem se mož „z največjim mesarskim nožem“ razkorači in upije: Vi, „klerikalni“ vodje, dajte mi „zagotovilo“, dajte mi „zavezo“, da člani „Krojaške zadruge“ ne bodo doplačevali, in da se jim tudi deleži izplačajo!!?

recimo štirih šmarnih petic. Prosim sedaj če ima še kdo kaj opomniti!

In vzdignil se je profesor Kéfo: „Dober — in zares pomenljiv za napredek našega mesta se mi zdi sklep našega gospoda župana, a jaz bi ga razširil še na druge stvari in ne samo na sadje. Kakor mi je znano, so bacili tudi v kruhu in drugih jestvinah, torej predlagam, da se povsod pazi na red in snago in da se določi za to posebna komisija.

Predlog sprejet. V komisijo so bili voljeni sledeči gospodje: Župan sam, oba izvedenca in dva starejšine —.

Koj po kosilu so začeli svoj plodonosni posel. Stopali so svečano po mestnih ulicah, za njimi sluga z občinskim košem.

Prvo so stopili v prodajalnico jestvin, nad katero je visel nadpis:

Peter Griže
Prodaje blagú,
Čev dan za dnarje
Jutre takú.

Tako torej!? Za škodo, ki ste jo Vi naprednjaki provzročili in ki jo še hočete provzročiti po lastni izpovedi svojih čistih duš, naj mi „klerikalci“ dajemo „zagotovilo“ in „zavezo“!!?

Ljubi mož z „največjim mesarskim nožem“, — kaj misliš, da smo „klerikalci“ res taka govedina!? — — — Le potolaži se, ako se Tvoje in Tvojih pomagačev nakane posrečijo, (če boš pa s svojim pipcem tako narodno manipuliral, se prav gotovo ne bodo!), ako se Vaše nakane posrečijo, se utegne res zgoditi, da bodo člani „Krojaške zadruge“ trpeli prav občutno škodo — toda za to škodo se bodo zadrugniki imeli zahvaliti edino le naprednjaškemu sovražstvu in naprednjaški škodoželjnosti! Ta naj daje „zagotovilo“, ta naj daje „zavezo“! Oni, ki so ali bodo škodo provzročili, naj jo pokrijejo, ne oni, ki so se na vso moč trudili odvrniti jo! — — —

In tu Vam moramo še enkrat povedati, A. G—k, ker vemo, da Vas veseli; „Centralna posojilnica“ hoče plemenito postopati in rešiti za člani „Krojaške zadruge“, kar se le rešiti da; toda ona ima trdno, zakonito (povsem zakonito in prav nič kaznjivo, A. G—k, prav nič kaznjivo . . .) pozicijo, iz katere je Vaš pipec ne bo izzgákal! Vaša gonja more škodovati samo „Krojaški zadrugi“ in njenim članom. „Centrifuga“ ostane zavarovana in se smeje Vašim naporom! — — —

Zato pričakujemo še več Vaših člankov in še več zabave! Posebno željno pričakujemo članka, kjer hočete „mesariti“ račune in falsificirano bilanco za l. 1901.“ — — — Ako Bog da in sreča mesarska, nam Bisailka še srečno spravite v luknjo! — — —

Naposled moramo prav odločno protestirati proti insinuciji, da hočemo smešiti moža, ki se bojuje, kakor Vi, „v imenu pravice in poštenosti“. Ne, mi ne smešimo nikogar; mi podčrtamo, samo, kar nam Vi smešnega poveste! Smešite se torej Vi sami, in popolnoma v duhu Vaše neukretne taktike je, da lastno krivdo na druge zavračate.

In tudi to ni resnično, da mi streljamo kozle, — mi streljamo samo na moža, ki ima „največji mesarski nož“! In to je vendar kaj drugega, — kaj ne, A. G—k? — — —

B. H—i.

Dopisi.

Iz Štanjela. — V kratkem se bode pričelo pri nas delo za železnico, ki pojde skozi vas ozirom pod vasjo Štanjel. Železnica pride s pod rihemberskega gradu nad skladovno cesto, katero pre-

Ustrašil se je Peter, ker ni pričakoval takih gospodov pod svojo streho. Pa hitro se je ojunčil, natočil vsakemu jeden „štampri“ brinovca, in gospodje so koj pokazali lepši obraz. To je opazil tudi on in natočil je drugi glažek in tudi tretji.

„Gospod župan, to je najboljši, kar ga imam. Pa morda bodo še enga“.

„I nu, pa nalij“.

Sluga Hehač je potem pregledal prostore in iskal gnjilih ostankov jedil in pijač, a slednjič se je vrnil s praznimi rokami.

Gospod župan je ukazal zapisati v protokol:

„Peter Griže, vse v redu; o koleri niti sledu“.

Odšli so dalje.

Pek Smukvica jih je že čakal na vratih. Uljudno se je priklonil in pozdravil komisijo.

Mestni fizik Kulón je potem hotel videti prostore. Peljal ga je sam gospodar, in ko sta bila sama, zašepetal je gospodu nekaj o mesečnem plačilu za kruh, kar je očitno vplivalo. Nič več

reže nad vasico Lisjaki, gre potem skozi mali predor in prekriza isto cesto dvakrat pred štanjelskim predorom. Med zgornjim in doljnim Štanjelom bode predor krog 500 m dolg, skozi katerega pride v takozvani „Dol“ med Štanjelom in Kobdiljem, kjer zavije tik hiš proti Koprivi. V Štanjelu bomo imeli tedaj železnico pod seboj, a videli jo bomo od daleč prihajati in na daleč odhajati. Krasen razgled, ki se nudi s štanjelskega hribočka, bode mnogo pridobil z železnico.

Zadnje dni je bila tu cenilna komisija, g. dr. Moscheni iz Trsta in g. Rubia iz Vogerskega. Priznati moramo, da sta oba gg., zlasti g. Rubia, kateri je bil cenilec, znala umevati veliko vrednost in pomen naših zemljišč, po katerih pojde železnica, za našega posestnika. Ta zemljišča so najboljša, res rodovitna, lahko obdeljiva in doma, druga oddaljena niso take vrednosti, in do taci zemljišč pri domu ni lahko priti. Iz teh vzrokov in drugih okolišnosti sta gg. cenila oziroma se pogodila z vsemi strankami za še precej primerno ceno. Ljudstvo je z ozirom na take slučaje še precej zadovoljno, recimo ne preveč nezadovoljno, zlasti, ker so se bali, da gg. ne bodo hoteli priznati velike vrednosti teh zemljišč, in jih bodo cenili silno nizko. Seve vsak bi raje imel svet kot isti denar, marsikdo ga tudi raje dva- in tudi večkrat dražje odkupil, ko bi bilo mogoče. — Mi imamo v tej črti dobro in lahko zemljo, daljpreč ni mnogo take, in jo je tudi radi strmine težavno obdelovati, n. pr. v braniški dolini. —

C. k. glavarstvo v Sežani je izdalo ukaz, naj se delavcev ne prenočuje na hlevih, (senu), temveč v primerno prirejenih ležiščih. G. glavarju moramo biti hvaležni za tak ukaz, ki je v marsikaterem pomenu velike važnosti.

G. baron Sessler je o priliki smrti sv. O. Leona XIII. daroval občini za uboge v Štanjelu in Kobdilju 200 K, za kar mu bodi srčna hvala!

Dne 4. avg. pride k nam 97. pešpolk vojakov, kjer bodo imeli ponočne vaje. Ostane le 24 ur.

Plutjev sili vse polno k nam na letovišče, a se vračajo radi nedostajanja stanovanj. — Kdo se zgane, da ne kupijo plutji nekaterih za zidališča razne obrti primernih zemljišč??

Politični pregled.

Konklave.

Včeraj popoldne je torej pričel v Vatikanu konklave in danes popoldne bode najbrže že prvi skrutinij. V prihodnji štev. našega lista bomo v stanu najbrže svojim čitateljem naznaniti že ime novega papeža. Listi ugibljejo vsakovrstno reči in si izmišljujejo najrazličnejše pogovore z različnimi kardinali, katere je imel sotrudnik tega ali onega lista; a vse to ni nič drugega nego farbanje radovednih čitateljev. Nam se pa zdi popolnoma neumestno, da bi s takimi kvantami svoje čitatelje trpinčili.

ni hotel gospod brskati po predalih in policah, ampak obrnil se je in dejal, da je vse v redu.

Odšli so dalje na mestni trg.

Bil je že prazen, le stara babnica je čepela tam pri košarici breskvi.

„Ah“, ušlo je vsem iz ust, ko so zapazili sadje in planili so po košarici, kakor lačni volkovi:

„V imenu postave, koja nam zapoveduje skrbeti za zdravje občanov, moramo odnesti te škodljive breskve in jih javno pomandrat!“.

Zmagonosno so šli potem nazaj, naravnost k županu, kateri jih je povabil na večerjo.

Pilo se je in jedlo, dokler niso bili vsi trdi in nabiti.

„Hola, Urša“, pravi župan svoji ženi, „prinesi gor tiste breskvi; menda bodo dobre v vinu — —“.

Drugi dan so v mestu Cigora začgali na glavnem trgu koš, v katerem je bilo „okuženo“ sadje, in tako zatrli pretečo kolero — — —

Janko Filipovič Serjunov.

Politični položaj.

Tedni se je mudil ministerski predsednik dr. Körber v Ischlu in je tam cesarju poročal o raznih državnih zadevah. V nekaterih deželah, kakor na Českem, Moravskem in v Galiciji so napravile zadnje tedne nevihte velikansko škodo na polju in na poslopih. Prizadeto prebivalstvo se nahaja vsled tega v veliki bedi. Drželni odbori dotičnih pokrajin so se obrnili do ministerskega predsednika s prošnjo, da bi se sklicali tamošnji deželni zbori in sklepali opopomožni akciji. O tem je baje poročal dr. Körber cesarju ter mu stavil svoje tozadevne predloge. Pa ne samo o tem je poročal ministerski predsednik cesarju, marveč bile so še druge jako važne zadeve, o katerih je moral dr. Körber obvestiti cesarja. Napetost med avstrijsko in ogrsko vlado se je zadnje dni zdatno poostрила. Znano je namreč, da se je mudil pretekli teden v Budimpešti naš trgovinski minister, da bi izposloval pri ogrski vladi nekatere spremembe v carinskem tarifu, a znano je tudi, da niso hoteli v Budimpešti o tem ničesar čuti. Dalje poročajo listi, da je prišlo med avstrijskim finančnim ministrom in med ogrskim, v zadevi bruseljske sladkorne pogodbe, do tako hudih navskrižij, da sta se naposled prav pošteno skregala, ter da sta vsled tega pretrgala vsako medsebojno zvezo. O vsem tem je dr. Körber vladarju poročal, a poročal mu ni samo dr. Körber, ampak tudi finančni minister Böhm-Bawerk, ki se je istočasno z dr. Körberjem mudil na cesarskem dvorcu. Danes pa poročajo listi, da pridejo v Ischl skoro tudi ogrski ministri. Splošno je mnenje, da je položaj jako kritičen, ter da stojimo zopet pred ministerskimi krizami.

Kriza v Körberjevem kabinetu.

Listi poročajo, da finančni minister Böhm-Bawerk vsekako odstopi, če se v korist Ogrov reši sedanja sladkorna kriza. Drugi viri trdijo, da bo odstopil v tem slučaju celi kabinet.

Ogrski državni zbor.

V ogrskem državnem zboru godili so se v sredo med sejo grdi škandali. Poslanci so se psovali, lasali in topli liki pijani fantje. Seja se je morala večkrat pretrgati, trajala pa je čez polnnoč. Glavni povod škandala je dal posl. Papp. Ta poslanec se je oglasil k besedi in koj pri začetku vrgel pred se 10 bankovcev po tisoč kron z besedami: „S tem denarjem se me je hotelo podkupiti, da bi danes ne prišel v zbornico in da bi ne govoril k današnji Rákóczyjevi slovesnosti. Bivši poslanec Diener je prišel k meni ter mi dejal, naj odpotujem. Dejal je, da ima zveze z uplivnimi osebami in da je zato dobil 12.000 kron, od katerih si je 2000 kron pridržal, 10.000 kron pa je dal meni, menec, da me podkupi“. Na te besede začela je opozicija strašno razsajati. Slišali so se glasovi: „Kdo je pravi lepov?“ „In vmes je Khuen Hedervary, ki meni da bo tudi na Ogrskem tako podkupoval ljudi, kakor jih je na Hrvatskem“. Zbornica je izvolila komisijo 15 članov, ki naj preišče stvar. Ministerski predsednik Khuen Hedervary je hotel predlagati v današnji seji naj zbornica že danes reši razpravo o vladni programni izjavi in naj prestopi k razpravi o proračunu. Kadarkoli je hotel govoriti, bil je preupit od opozicije, ki mu je kričala: „Lopov!“ Trikrat je moral predsednik prekiniti sejo. Ob tri črt na 2 je predsednik četrtič otvoril sejo, in zopet je poskušal govoriti ministerski predsednik. Opozicija je razbijala s pulti, metala okolu razne tiskovine ter kričala: „Živio, živio ban!“ Khuen Hedervary je naposled napisal na listek svoj predlog, naj zbornica konča debato o programu nove vlade in prične z razpravo o proračunu, ter ga izročil zapisnikarju. V tem trenutku sta skočila poslanca Molnar in Ratay k zapisnikarju ter mu poskušala iztrgati listek. Prišlo je do pretepa mej temi tremi osebami. Poslanec Paly je skočil na referenta, od vseh strani so leteli skupaj vladni in opozicijski poslanci ter se pod predsednikovim mestom stekli. Naposled je Paly strgal zapisnikarju listek z napisanim Kkuenovim predlog iz rok ter listek raztrgal na drobne kosce. Galerija je ploskala, opozicijski poslanci so kričali „Živio ban!“ Predsednik je moral sejo četrtič prekiniti. Ob 2. uri 5 minut je predsednik zopet dal besedo Khuen-Hedervary-ju, ki pa zopet ni mogel govoriti. Opozicija je bila odločna, da nikakor ne pusti govoriti ministerskega predsednika, Khuen pa je hotel staviti na vsak način svoj predlog. Še le po polnnoči je opozicija zapustila državno-zborsko dvorano s protestom, da je nepostavno nadaljevati sejo čez polnnoč, za kar se pa večina ni zmenila in je vsprejela predlog ministerskega predsednika, naj se zaključi debata o programu nove vlade ter naj se postavi na

dnevni red prihaja seje razprava o proračunskem provizoriju.

[Skandalozne razmere na Ogrskem.

Na drugem mestu poročamo o škandaloznem prizoru, katerega je provzročil te dni v ogerskem parlamentu državni poslanec Papp s tem, da je pokazal 10 bankovcev po tisoč kron, s katerimi so ga hoteli podkupiti, da bi v parlamentu ničesar ne govoril o Rakóczyjevi antidinastični slavnosti. Zdaj pa je že znano ime onega, ki je hotel Pappa podkupiti. Ta človek pa ni nikdo drugi, nego sam reski guverner, grof Szapary. Poslužil se je svojega oskrbnika, nekega Henrika Ritter-ja, ki je potem poiskal onega Dienes, kateri je izročil denar poslancu Pappu. Ta Dienes pa je glavni urednik jednega najuplivišjih madjarskih listov in je bil svoj čas tudi državni poslanec. O njem pišejo zdaj listi, da je pred kratkim falsificiral več menjic, glasečih se vsaka na 50.000 kron. Isto tako poročajo listi o državni poslancu Pappu, da je zapleten v neke bančne zadeve, ki se nikakor ne strinjajo s častjo državnih poslancev. O grofu Szaparyju se poroča, da je že odložil svoj guvernerski čast, o ostalih treh junakih pa se govori, da so jo popihali na razne strani. Ni li viteški ta narod madjarski, ki igra glavno vlogo v vseh zadevah avstro-ogrske monarhije?

* * *

Po najnovejših vestih je bil grof Szapary pri ministerskem predsedniku, grofu Khuenu Hedervary-ju, ko je prišel skandal na dan. V večerjini seji je pozval Kossuth grofa Khuena Hedervary-ja, naj takoj odstopi, ker bi moral Kossuth inace drugače nastopiti proti njemu. Ni namreč izključeno, da niso poskusili tudi Kossutha podkupiti.

Novi hrvatski ban in njegovo prvo protizakonito dejanje.

§ 56. hrvatsko ogerske nagodbe od leta 1868. določa, da je v vsem obsegu kraljevin Hrvatske in Slavonije službeni jezik hrvatski toliko v zakonodajstvu, kolikor v sodstvu in upravi. Dalje določa § 57., da se za organe skupne vlade istotako določa hrvatski jezik kot službeni v mejah kraljevin Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Iz tega je jasno razvidno, da nima madjarsčina na Hrvatskem pri oblastih in uradih nobene pravice. Pri vsem tem pa je novi ban, grof Pejačević, koj pri nastopu svoje službe zaukazal napraviti na javnem poslopiju v Zagrebu, t. j. na poslopiju državnih železnice dvojezični napis, pri katerem se šopiri na prvem mestu madjarsčina. Kaj naj pričakujejo potem Hrvatje od takega človeka, ki napravi pri prvem svojem nastopu tako očividni napad na njih narodne pravice.

Zaradi tega pa je sklicen za jutrajšnji dan v Zagrebu velik javen shod, na katerem se bode protestiralo proti ti banovi nepostavni odredbi. Shoda se bodo udeležili tudi Srbi in socijalci. Banov namestnik dr. Šumanović je sicer izjavil, da nima nič proti temu, da se sklicuje shod. Opomnil je pa, da bi bilo bolje, ako bi se shod vršil v poznejšem času, ko bi bili duhovi nekoliko bolj pomirjeni. Sklicatelji shoda pa niso tega opomina poslušali, in shod se bode vršil jutri. Sicer pa trdijo nekateri, da ni bil novi ban oni, ki je dal napraviti na železniškem poslopiju dvojezični napis, marveč da je to storil skupni trgovinski minister na ukaz ministerskega predsednika, grofa Khuena Hedervary-ja. Oni, ki to trdijo, pravijo tudi, da je novi ban izjavil, da hoče gledati napisov stati na onem stališču, na katerem je stal njegov oče, ko je bil ban hrvatski. Stari grof Pejačević pa je ravno zaradi dvojezičnih napisov odstopil, da še več, on je odstopil tudi potem, ko so se odpravili dvojezični napisi, in so se postavili zgolj grbi brez vsakega napisa. Stari grof Pejačević je zastopal toraj stališče, da so na Hrvatskem opravičeni jedino le hrvatski napisi. Ker so mu pa merodajni krogi v tem pogledu nasprotovali, odložil je svojo bansko čast. Ako bode hotel ostati njegov sin, in sedanj ban hrvatski mož beseda, ter zastopati stališče svojega očeta, izvojevati bo moral samo hrvatske napise in v nasprotnem slučaju odstopiti.

Rusi za Hrvate.

Moskovsko podporno društvo je sklenilo obdržavati zadušnice za padle Hrvate začasa zadnjih nemirov. Isto društvo je sklenilo nabirati milodare za osirotene družine umrlih.

Ameriški Hrvatje za svoje brate.

Listi poročajo, da je dalmatinski deželni poslanec prijel iz Amerike 5000 kron, da jih razdeli med sirote padlih Hrvatov. V severni Ameriki pa so nabrali v ta namen že 70.000 kron.

Zarota proti bolgarskemu knezu.

Vkljub vsem uradnim zanikanjem se vendar še vedno vzdržuje vest, da

obstoji med bolgarskimi častniki v resnici neka zarota proti bolgarskemu knezu.

Angleži in Irci.

Komu niso znani boji, katere bijejo Irce že od nekdaj proti svojim trinogom, Angležem, komu niso znane žrtve, katere so morali teptani Irce, boreč se za osvobojenje svojega naroda, doprinesli. Mnogi so mislili, da bodo Irce v tem neenakem boju podlegli. Ali na strani Ircev je bila pravica in ta mora prej ali slej zmagati povsod.

Glavni vzroki hudega sovraštva med Angleži in Irce so bili trije: prvič da je Anglija usiljevala Irce svojo državno cerkev, dočim so Irce neomajni katoliki, drugič da so angleški posestniki zemljišč uprav srkali kri svojim irskim najemnikom in slednjič, da je angleški parlament brezobzirno tlačil interese Ircev.

Glede 1. in 2. točke je že začela angleška vlada delovati na pomirjenje Ircev. Vprejeta je šolska predloga, ki zagotavlja Irce razne pomoči. Irski „bill“ je bila vsprejeta z veliko večino, in verskemu čustvovanju Ircev se klanja kralj s proslavljenjem papeža Leva XIII. Tudi glede druge točke vsprejet je že zakon, po katerem se bodo Irce mogli rešiti angleških gospodarjev potom zemljiške odveze. Nerešena ostane torej še tretja točka, namreč zahteva Ircev po lastni upravi in po lastnem deželnem zboru. Pa tudi ta točka rešiti se bode morala v najkrajšem času, v prilog Irce, kajti Angleže čakajo težki časi in potrebovali bodo Ircev. Torej sila kola lomi, in da je res tako, temu je dokaz potovanje angleškega kralja na Irsko in njegovi poskusi, da si pridobi zaupanje Ircev.

Domače in razne novice.

Promoviranje. — Gosp. Ferdinand Terkuč, notarski kandidat, ki je nedavno na višjem sodišču v Trstu napravil notarski izpit v vseh deželnih jezikih, s prav dobrim vspehom, bil je danes teden na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Novemu doktorju častitamo prav iskreno!

Osebnosti. — Ravnatelj c. kr. učiteljskega v Ljubljani, g. Frančišek Levec, je imenovan dež. šolskim nadzornikom za Kranjsko. Dosedanji dež. šolski nadzornik, g. Peter Končnik, pa je pridelen dež. šolskemu svetu za Štajersko.

Železniški minister Wittek in načelnik generalnega štaba Beck bila sta v sredo v Podbrdu in si ogledala dela pri predoru bohinske železnice. Ogledala sta si dela tudi od znotraj, in sicer do 1977 m dalje. Iz Podbrda šla sta čez Črno prst v Bohinjsko Bistrico.

Maše zadušnice za sv. očeta. — V ponedeljek in torek ob 10. uri sta bili slovesni sv. maši zadušnici za sv. očeta Leona XIII. V sredo ob 10. uri je daroval v stolnici prevz. knez-nadškof slovesno sv. mašo zadušnico. Udeležili so se je zastopi raznih oblastnih. Mesto si je ta dan nadelo žalno lice, in skoro vse hiše so bile okrašene s črnimi zastavami in preprogami. Od 10. ure do poludne, namreč v času ko se je vršila slovesna zadušnica v stolnici, so bile skoro vse prodajalnice zaprte.

Šolske reči. — Neki tukajšnji list piše, da namerava mesto odstopiti državi poslopje in ves prostor, katerega je kupila mestna uprava preteklo leto, in ki se nahaja na Studencu (Via Alvarez) in sicer v namen, da se tam sezidati šolski poslopji za višjo realko in višjo gimnazijo. Ako bi se to zgodilo, premeščena bi bila mestna ljudska deška šola v ono poslopje, kjer se nahaja zdaj višja realka, dočim bi se sedanjo gimnazijsko poslopje porabilo za mestno deklško šolo.

Akademsko ferijalno društvo „Adrija“ v Gorici vabi na ljudski shod, kateri bo v nedeljo 9. avgusta na Katerini-jevem vrtu ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Slovenska ljudska šola v Gorici; 2. Slovenska gimnazija v Gorici; 3. Slovenska univerza v Ljubljani! — Rojaki! Pridite v obilnem številu, da izrazite na tem shodu javno in glasno svoje zahteve po slovenskih šolah, po onih potrebah, ki so se nam odrekale in se nam odrekajo še vedno. Proč s čakanjem in potrpežljivostjo! Ne prosti, zahtevati moramo to, kar nam pritiče! Od narodnega šolstva je odvisna sreča in bodočnost naroda!

Na predvečer 8. t. m. bo ob 8. zvečer pri „Zl. Jelenu“ redni letni občni zbor društva „Adrija“, katerega dnevni red se objavi prihodnjič.

Nečuvstvo. — O ta vipavska železnica in njena uprava. Zdi se človeku prav tako, kakor da bi nas hoteli nalašč pri vsaki priliki izzivati s to vipavsko železnico. Vožnji red uredili so na nji tako, da popolnoma nič ne ugaja potre-

bam domačega vipavskega ljudstva. Vsa vozna priprava na ti železnici je strašno primitivna in pomanjkljiva, tako, da se morajo ljudje večkrat voziti v vozovih, v katerih se prevaža blago in živina. — Dodali so sicer zadnji čas dva vlaka na teden, ker je njim kazalo tako, a ne potrebam prebivalstva, ki zahtevajo vsakdanji tretji vlak, in posebno pa onega ob nedeljah za mestne izletnike. K vsemu temu nagajivemu postopanju pa pride še nekaj, ki je pa naravnost izzivajoče. Nameščati so začeli namreč na ti železnici, ki teče po izključno slovenskih tleh, in po kateri se vozijo malone izključno le Slovenci, uradnike, ki ne poznajo slovenskega jezika in pa take, ki ga nočejo poznati. Da je temu tako, dokaz nam je sledeči slučaj: Te dni prišla sta na postajo v Ajdovščini dva gospoda ter zahtevala vozne listke v slovenskem jeziku. Ker je hotel dotični uradnik, da mu plačata listke z drobižem, povedal jima je to v nemškem jeziku. Ona dva sta mu pa rekla, naj jima v slovenskem jeziku pove, kar želi. Pa zastoni. Mož ni znal nič slovenskega. Gospoda užaljena, da se niti v slovenski Ajdovščini ne moreta v slovenskem jeziku sporazumeti z uradnikom, ki je za to postavljen, da uraduje skoro izključno le slovenskim ljudstvom, zahtevala sta knjigo za pritožbe, katere pa nista dobila. Ko sta mrmrajoč odšla in se podala na železniški voz, se jima približa neki drugi uradnik, baje načelnik, ki ju zopet v nemškem jeziku vpraša, kaj da hočeta. In ko sta ga v slovenskem jeziku vprašala, kaj da želi ponavljati je isti trdovratno svoj: „Was wollen Sie“, čeravno je zmožen tudi slovenskega jezika. — Tako postopanje je toraj skrajno izzivajoče in žaljivo za nas Slovence. Opozarjamo na to merodajne činitelje, da store tem razmeram v najkrajšem času konec.

Kmetijski shod v prostorih kmetijske šole v Gorici. — Minulo nedeljo ob 10. uri predp. je imelo „slovensko vzajemno-podporno društvo za zavajanje goveje živine v Gorici“ svoj letni občni zbor. Ob tej priliki je društveni odbor naprosil blag. g. Ant. Strekelja, potovalnega učitelja, naj bi predaval o kmetijskih stvareh. Ker se je g. Strekelj drage volje odzval odborovemu vabilu, povabili smo na shod ne samo goriške kmetovalce, ampak tudi okoličanske. Zato je bila udeležba prav dobra.

Pred vsem je g. predsednik Dominko podal natančno poročilo o društvenem delovanju od ustanovitve do današnjega dne. Iz poročila se razvidi, kako potrebno je bilo to društvo za Gorico. Lepo poročilo zasluži, da je v celoti objavi „Kmetijski list“. Na predlog č. g. Andreja Pavlica so zborovalci soglasno potrdili to poročilo in v znamenje zahvale g. predsedniku ustali. G. predsednik Dominko ima za goriške kmetovalce brezmejni zaslug. Kmetijska šola je postala zbirališče naših kmetovalcev.

Iz poročila je tudi razvidno, da je društvo končalo poslovno leto s prebitkom 450 K.

G. dr. A. Pavlica pravi, da je to društvo ustanovil on. Tega pa ne bi bil kot duhovnik nikdar storil, ako ne bi bil s v. Očeta Leona XIII. v svojih okrožnicah vspodbujal č. duhovščino na delo za ljudstvo. Govornik pozivlja zborovalce, naj v znamenje hvaležnosti do ravnokar preminulega sv. Očeta Leona XIII. vsi vstanejo in zakličejo: **Slava Leonu XIII!** (Zborovalci se navdušeno odzovejo).

Za oglednike so bili izvoljeni sledeči možje: Za Starogoro in Rožno dolino: Čubej, Mladovan in Makuc; za mesto: Plahuta, Markič in Leban; za Grčeno: Pavlin in Prešern.

Nato nastopi g. Anton Strekelj, potovalni učitelj. Govoril je najprej o živinskih hlevih. S svojim poljudnim in priprostim govorom je večkrat vzbudil med kmetovalci glasen smeh. Pokazal je kmetovalcem, kakšen mora biti hlev, da prinaša kmetu velike koristi. Povedal jim je, da je snaga v hlevu za živino neprecenljive vrnosti. Dal jim je praktične nasvete, kako naj si brez stroškov sami pomagajo. Nato je govoril o gnojniku in o gnojnicah.

Govornik je žel ob koncu občo hvalo. Besede so pale na rodovitna tla. Upamo, da se bo polagoma vzdignil iz svoje revščine tudi goriški kmet. Prav bi bilo, da bi tudi ta govor objavil v celoti „Kmetijski list“ in da bi ga kmetje še enkrat premislili.

Po zborovanju so se vsi zborovalci podali na vrt kmetijske šole. Tam je pripravil g. Makuc iz Gorice svoj na novo izumljeni top za streljanje proti toči. S tem topom je za poskus tudi streljal. Ta top presega po svoji moči in po svoji uredbi vse tope, ki so bili do zdaj v rabi. Priporočamo vsem županstvom, katera si

hočejo omisliti topove za streljanje proti toči, da si oskrbijo po g. Makucu na novo izumljene topove. Napredujemo tudi v tem! G. Makucu bodi izrečena srčna zahvala za njegov trud in poduk.

Dela na bohinski železnici. — Na črti med Kanalom in Gorico bohinske železnice, katero je prevzela tvrdka Sard-Lenassi in dr., začeli so z delom že na več krajih. Od obeh strani kostanjeviškega hriba, do vhoda v predor, se kopajo rovi. Pri Dolgi njivi napravljajo barako. Tudi pri plaveh so začeli že na več točkah delati. Pred predorom v Preslju se napravljajo rovi. Istotako so pričeli delati blizu Kanala in posebno tam, kjer bode stal kanalski kolodvor. Na raznih krajih so se odprli kamnolomi, tako n. pr. jeden pri Sv. Trojici v Kronbergu.

Židovske prisilodarije. — „Corriere“ grozi finančnemu ministru, ker je premestil iz Gorice v Koper višjega finančnega svetnika g. Premuda ter poslal v Gorico na njegovo mesto višjega nadzornika finančnih straž g. Abdona Schusterschitz. A najlepša je ta, da se boji židovski „Corriere“ treh „pip“ pri imenu naslednika g. Premuda, katerih pa v resnici niti ni, kajti piše se isti, kakor nam je dokazal uradni dunajski list takole: Schusterschitz, in ne more biti torej tu o kakih „pipah“ govora. Pa tudi ako bi se g. Schusterschitz res pisal Šustersič in bi bil prav pristen Slovenec, ostala bi še vedno „Corriereva“ grožnja židovska prisilodarija, ker živi v okrožju, katero bode upravljal naslednik g. Premuda, veliko več Slovencev nego pa Lahov.

Kopanje v Soči. — Tukajšnji magistrat naznanja, da je v okolišju mesta kopanje v Soči dovoljeno le na za to določenem mestu, in sicer pod kolovozom, ki se vije ob Soči od soškega mesta pa do Stračice, in sicer blizu hiše št. 41. Pri kopanju morajo biti preskrbljeni vsi s hlačami za kopanje. Proti onim, ki bi grešili proti ti odredbi, postopalo se bode jako strogo.

Strela. — Dne 24. t. m. je v Danah, pri Sežani, strela ubila nekega pastirja, ko je gnil živino s paše domov. Strela ubila je pri ti priliki tudi jednega vola in eno kravo. V vasi sami pa je strela udarila v neki dimnik ter švignila iz hiše v bližnji hlev, kjer je ubila enega prašiča.

Iz Boveca nam pišejo: Ravnokar postavljajo se v naši starodavni fari sv. Urha nove orglje, mogočno, krasno in umetno delo znane slovenske tvrdke Brata Zupana v Kamnigoric. Prijatelji posebnih umotvornih del na polju orglarstva so vabljeni ogledati si nenavadno umetniško delo in občudovati velikanski napredek slovenske tvrdke. Popolnoma bodo postavljene orglje v 14 dneh, tako, da se bodo na Vel. Šmaren vze blagoslovile in odprte bogoslužju. — Orglje so bile vze v Kamnigoric nekaj dni razpostavljene. Izvedenci svetnega in duhovskega stanu iz raznih krajev — celo iz Bosne je prišel nek pater — so si jih ogledali in občudovali, ter so bile tudi nedavno v dveh zaporednih številkah „Slovenca“ kaj laskavo ocenjene.

Tamburaški koncert v Vipavi. — Št. Vidski tamburaški zbor vabi na koncert, katerega priredi jutri v nedeljo dne 2. avgusta t. l. v Vipavi, v dvorani, oziroma na dvorišču g. Petroviča (prej Uršič) pod osebnim vodstvom g. Mil. pl. Farkaša, tajnika hrvatskega glasbenega konservatorija v Zagrebu in ustanovitelja tamburanja. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 70 vin., stojišča 40 vin.

Porotna obravnava proti zblaznelli. — Dne 10. februarja t. l. je stala pred porotniki v Trstu nek Jera Peternel, s Kranjske gore. Tožena je bila namreč zaradi raznih tatvin. Med obravnavo pa se je Peternel jako čudno vedla. Vpila je na ves glas, zmirljala sodnike in porotnike ter klofutala stražnike. Konečno so jo morali odpeljati iz sodne dvorane. Zagovornik je predlagal, naj se Peternel zdravstveno preišče, ker je najbrže umobolna. Sodni dvor je to zahtevo odbil. Ker pa niso hoteli izreči porotniki pravoreka, in so bili tudi mnenja da je potrebno, da se Peternel preišče, poslali so jo v norišnico v Gradec. Od tam pa so pisali te dni državnemu pravdnstvu v Trst, da je Peternel v resnici blazna, in da mora ostati v norišnici. V sled tega je drž. pravd. umaknilo svojo utožbo.

Listnica uredništva. — Gg. dopisnikom z Ollice in s Krna: prihodnjič.

Matura v Kranju je bila končana 28. julija. Kustnemu izpitu je prišlo 27 kandidatov. Z odliko sta napravila zrelostni izpit dva dijaka. Z dobrim uspehom pa jih je napravilo 19. Med temi sta tudi

Ka'fol Anton in Podgornik Anton, oba iz Čepovana.

Državnozborna dopolnilna volitev. — Kakor smo že svoječasno poročali, je določena državnozborna dop. volitev v svrhu, da se popolni mandat, katerega je odložil bivši drž. poslanec g. Vencelj, na dan 10. septembra t. l. Kot kandidat za ta mandat se imenuje c. kr. dvorni svetnik v pokoju g. France Šuklje in se bode kot tak predstavil volilcem dne 13. avgusta na shodu, katerega sklicuje ta dan v ta namen narodno katoliška stranka v Ljubljani.

Volkanski naliv. — V sredo popoldne se je v okolici bukovinskega glavnega mesta, Črnonie, utrgal oblak. Reke in potoki prestopili so bregove in napravile na polju velikansko škodo. Porušenih je bilo tudi 80 hiš.

Hudi nalivi zadnjih dni, vsled katerih sta izstopili reki Goldop in Petersbach na Šleskem, napravili so na polju in na poslopih za več milijonov škode. Poljski pridelki so popolnoma uničeni.

Wilhelmov zeljščni sok je že dolgo let priljubljen sok proti kašlju. Eno steklenico po K 250, pošni zavoj s 6 steklenicami za K 10 — pošilja franko na vse avstro-ogerske pošne postaje. Franc. Wilhelm, lekarnar, c. kr. dvorni zalagatelj v Neunkirchen (Spodnje Avstrijsko). V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavijku grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Prodaja se v vseh lekarnah. Kjer se ne dobi, se pa direktno dopošlje.

Na javni dražbi

se proda dne 14. avgusta 1903. ob 9. uri zjutraj posestvo Janeza Bevičiča na Vrhovlju h. št. 11., nahajajoče se na lepem prostoru in obsega hišo z dvoriščem in vrtom, kleti, hleve ter zemljišča z gozdom vred.

„Centralna = posojilnica“
v Gorici,
uraduje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Odda se v najem tripritične prostore

v ulici Vetturini št. 9.

Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni“.

Gostilna in štacuna
ter k temu
potrebni prostori
se oddajo

v najem

za časa gradbe bohinjske železnice. Gostilna je na najugodnejšem prostoru, ter brez konkurence. — Natančneje se polzve pri Avgustu Gabrijelčič v Avčah.

Leop. Reja,
gostilničar „Pri Golcibu“
na voglu ulice Morelli.

Priporočam pristna briska bela in črna vina. — Izborna kuhinja postreže o vsakem času z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pravega ljubljanskega kislega zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Br. 1850.

Razpis dražbe.

Podpisani c. kr. okrajni šolski svet razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novega šolskega poslopja v Avčah.

Sklicna cena je 15.500 K.

Načrti, prevdarek in gradbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v uradnih urah.

Sprejemajo se le pismene ponudbe, katerim treba priložiti 5-odstotno varščino.

Rok za vlaganje ponudb potече dne 12. avgusta ob 12. uri popoldne.

C. kr. okr. šolski svet,
v Gorici, dne 29. julija 1903.

Predsednik:
ATTEM S.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporočam

pristna bela in črna vina iz Vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporočam p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvorjeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

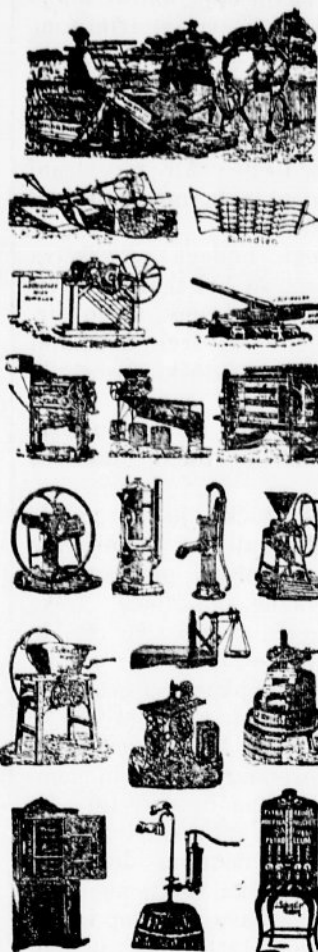
Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25.

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih uajmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Ivan Schindler, Dunaj III./I. Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, sleberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; želežno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, klaparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III./I. Erdbergstrasse šte. 12.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Očarana

sem jako od lepote in
dobrote Tvoje obleke.
Kje vendar Ti kupuješ
tako krasno blago? Povej mi vendar!

v „Krojaški zadrugi“

Gospodski ulica šte. 7.

katera tvrdka ima največjo zalogo te vrste v Gorici.

Kako je li to mogoče, saj sem vendar čitala v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“ nikakega blaga več.

Pojdi, pojdi in ne veruj vsake reči; prepričaj se sama in iznenadena bodeš, ko zagledaš isto založeno tako velikansko z blagom, da bodeš kar strmela. Tu ti leži na razpolago izvanredna množina raznega blaga za vsaki spol, in za vsaki letni čas, kakor krasne Zephyrje, batiste, perkal, svile, Oxford, Pique, vsakovrstnega volnenega blaga, moško sukno po vsakej ceni in izberi.

Tam dobiš bogato izber vsakovrstnega blaga, zaneveste jako veliko zalogo perila, kakor platna, Chiffon, prtenine, hlačeve, volnene odeje, kovrte žepne rute itd. Tam dobiš tudi vse blago prejšnjih sezon pod lastno ceno. Videla sem tam tudi krasne vzorce že naročenega blaga za jesenski čas.

Na zahtevo se pošiljajo vzorci brezplačno. Cene so tako nizke, da se je čuditi, seveda tudi stalne. Torej pridi in poskusi, in gotovo boš zadovoljna!

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Veturinih b. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petstvarstih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič).

Mož z največjim mesarskim nožem!

Vedeli smo, da je tiskar, čegar „velevažno narodno podjetje“ preganja med narodom „klerikalno temo“ — za primerno plačilo seveda! — včasih jo pa udari tudi nekoliko v stran in natisne — ne da bi lastnik vedel — kak „kalomoneček“ v zabavo grdim klerikalcem; — vedeli smo, da je za jedno desetinko gostilničar (njegova specialiteta so „velikonočni piruhi za slovenski narod na Goriškem!“); — vedeli smo, da je slikar in da posebno ljudi rad „farba“; — vedeli smo, da je tudi še mnogo drugega — a da je „mesar“, tega bi se ne bili domislili!

In vendar je tako — vsaj če smemo A. G.—ku verjeti!

Kajti on zatrjuje v zadnjem članku s prirojeno mu ponižnostjo: „Jaz mesarim „K. z.“ in Centrifugo z največjim mesarskim nožem, da so rane na klerikalnem telesu velike in skeleče“...

Ti ljuba žlobudravost, ti ljuba domišljavost!!

Vi člani „Krojaške zadruge“, utisnite si to globoko v spomin, kar trdi A. G.—k s tolikim patosom: On mesari razen „Centrifuge“ tudi „Krojaško zadrugo“ z največjim mesarskim nožem, da so rane na klerikalnem telesu velike in skeleče!!

Izblebetal je vendar enkrat, česar mu je srce polno, povedal nam je sam z vso jasnostjo, ki si jo le moremo želeči, zakaj mu gre v tej stvari! On hoče „mesariti“, da bodo rane na klerikalnem telesu kolikor mogoče velike in skeleče — to mu je glavna stvar, po tem hrepeni! In ker je med člani „Krojaške zadruge“ ogromna večina „klerikalcev“ in ker A. G.—k to dobro vé, si člani lahko živo naslikajo, kolika je njegova ljubezen do njih, in kakšna je njegova skrb za to, da vsled kritičnega položaja zadruge ne bodo trpeli škode!

Med člani zadruge je pač tudi nekaj naprednjakov; toda ti imajo razmeroma malo deležev, in kar jih je A. G.—kove baže, — bodo vsi, o tem bodite preverjeni, vsi z velikim veseljem položili svoje deleže na oltar strankarskega sovražstva,

samo ako se jim posreči zadati „klerikalnemu telesu kolikor mogoče velike in skeleče rane!“

Torej kolikor večja bo zguba in škoda, toliko večja radost bo navdajala krepostno srce A. G.—ka in njegovih pomagačev!

To je resna stran zadeve. Toda A. G.—k napiše redko kaj, da bi ne bilo tudi nekaj neprostopoljne komike primešane. Taka je tudi s tem mesarskim nožem. V jednom odstavku trdi, kakor smo že navedli, da on „mesari „Krojaško zadrugo“ z največjim mesarskim nožem“. Kakih dvajset vrst prej pa vprašuje z moralčno ogorčenostjo: „Jaz sovražnik „Krojaške zadruge“? Od kdaj pa?“ In ti podli klerikalci mu očitajo sovražstvo do zadruge, katero on po svojem lastnem priznanju mesari z največjim mesarskim nožem — ali ni to „vrhunec klerikalnega, seveda klerikalnega švindla!“?

Mož ima pa tudi očitno halucinacije. Misli, da ima v rokah največji mesarski nož in da z njim prizadeva klerikalnemu telesu velike in skeleče rane, dejanski pa vihti komično mičken pipec, s katerim nas včasih samo nekoliko posegeče, da se moramo sladko smejati! —

Torej o Vaši volji škodovati nam, nimamo nobenega dvoma; če bi le imeli le tudi toliko moči! A tu je pač revščina, po Vaših člankih sodeč. Saj v njih vežete otrobi, da se mora že čudno zdeti najbolj brunnemu Vaših bralcev! In pa spomin! Ta Vas očitno zapušča; in vendar je žurnalstom Vaše baže potreben kakor ribi voda! —

Da ga nimate toliko, kolikor je treba, da si od nosa do ust zapomnite, kar ste sami napisali, smo ravnokar dokazali na eklatantnem slučaju. A tudi toliko ga nimate, da bi si zapomnili, kar so drugi napisali. Sicer ne bi v enomer kričali: Vse je res, kar sem pisal! „Gorica“ ni nič ovrgla od mojih trditve! itd. itd.

„Gorica“ je za vse, ki so dobre volje, položaj „Krojaške zadruge“ in akcije „Centralne poso-

jilnice“ že zadostno pojasnila. Reasumirajmo tudi mi!

„Gorica“ je pojasnila:

1. da je „Krojaška zadruga“ prišla v stiske edino po zaslugi nikdar prehvaljenega naprednjaka Avrelija Bisaila (da omenimo n. pr. en slučaj iz njegovega poslovanja, ki še ni najhujši: Potem ko mu je bila že odvzeta pravica naročevati blago, in ko je zadruga že bila preobložena z neplačanim blagom, je ta uzorni naprednjak naročil brez vednosti načelstva za več kot 3000 K novega blaga!);

2. da so, ko je kriza postala akutna, naši ljubi naprednjaki storili vse, kar se je dalo, da bi jo povečali, poskakujoč veselja, da bo dveh „klerikalnih“ zavodov hkratu konec;

3. da so isti naši naprednjaki slikali upnikom zadruge njen položaj začetka kot obupen, da bi jo potisnili v konkurz, ali vsaj da bi omogočili privatnemu špekulantu Medvedu masten dobiček v škodo zadružnikom in „Centralne posojilnice“.

4. da so isti naši ljubeznjivi naprednjaki potem, ko jim je energični nastop „Centralne posojilnice“ prekrižal lepe načrte, in je posojilnica, vzela poravnavo v roke — začeli drugače informirati o stanju zadruge, trdeč naenkrat, da se upnikom ni bati zgube, — to pa, da bi preprečili poravnavo, ki bi bila ugodna za „Krojaško zadrugo“ in „Centralno posojilnico“;

5. da je izmed vseh načrtov sanacije, s katerimi so nas hoteli osrečiti naprednjaki, najboljši ali prav za prav edino mogoč oni, ki ga izvaja „Centralna posojilnica“, namreč nadaljevanje trgovine pod njenim neposrednim uplivom z odstranitvijo vseh možnosti nadaljnjih komplikacij, ki bi lahko povzročile novo krizo (to je nameč, pomem in učinek pogodbe, ki Vam beli dušo, A. G.—k!!);

6. da daje samo „Centralna posojilnica“ dovolj jamstva

za to, da bo sanacija, kolikor je od nje odvisno, lojalno izvršila v korist „Krojaške zadruge“ in njenih članov, ker samo ona je v takem položaju, da jej ni treba reflektirati na dobiček, po katerem teži naravno vsak privatni špekulant — seveda si je pri tem zagotovila tako pozicijo, da sklence lahko račune s „Krojaško zadrugo“, kedarkoli bi zadružniki bili tako sami sebi sovražni, da bi več verjeli in zaupali človeku, ki sam priznava, da jo „mesari z največjim mesarskim nožem“ — kot njej, katerej mora že iz zgolj strankarskega egoizma biti do tega, da „klerikalno“ sestro kolikor mogoče obvaruje škode, — (in ta pozicija „Centralne posojilnice“, ta Vam še najbolj beli dušo, A. G.—k!!);

7. da je „Centralna posojilnica“ sicer vse storila, kar je bilo potrebno v zavarovanje svojih tirjatev (in če bi tu kaj opustila, bi A. G.—k prvi zagnal krik o „klerikalnem šušmarstvu“ vkljub veselju, ki bi je čutil zaradi škode!) — toda vsi koraki so bili strogo zakoniti in storjeni z najboljšim namenom;

8. da je enako strogo zakonito in z najboljšim namenom postopalo tudi načelstvo „Krojaške zadruge“, ki je bilo po vsej pravici preverjeno, da morejo samo ona energična sredstva, ki je je uporabila „Centralna posojilnica“, zadrugo obvarovati nadaljnjih kriz in komplikacij in jej omogočiti sanacijo;

9. da je akcija „Centralne posojilnice“ rodila že lepe vspehe in da je njen popolni uspeh odvisen od nadaljevanja trgovine, od živahne podpore našega občinstva in od tega, da se zadružniki ne dajo zbegati po možu „z največjim mesarskim nožem!“ —

To je „Gorica“ zadostno pojasnila za vse dobro misleče.

Vi pa A. G.—k ne spadate k tem, Vi hočete samo „mesariti“ za vsako ceno, in smešno bi bilo, ako bi si domišljevali, da more Vam kako pojasnilo zadoščati!

Vsa pojasnila, ki jih imajo zadružniki pravico zahtevati, se bodo dala na občnem zboru, kateri se bo v kratkem vršil. Tam se bodo zadružniki tudi odlo-

ga je že čakal sluga Hehač in sprejel od njega povabilne listke za vse starejšine in tudi za profesorja Kéfota in mestnega fizika Kulona, ki je bil takrat posebno na glasu in predaval je tudi na univerzi po trikrat na teden o — žveplu. Potem se je odpravil gospod župan v občinsko hišo.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Prišli so vsi in gravitetično posedli po stoleh.

„Gospoda moja“, otvoril je župan sejo, „velika nevarnost preti našemu mestu. Kolera se bliža hitrih korakov in jaz mislim, da je treba sedaj hitro posegniti vmes, sicer nas vse podavi, in gorje potem kraju in deželi. Sinoči sem bil sicer mnenja, da bi mesto obzidali, a ker dandanes s „kanoni“ lahko vsakdo zidovje podere, sem se odločil, da zatreto to bolezen na drug način. Bolezen ta pride namreč iz sadja, in sicer gnjilega in nezdravega, a tudi v zdravem sadju lahko tiči. Pozivljam vas torej, da odločite danes, da se ne sme več prodajati gnjilega sadja. Komaj se je drugo jutro vzbudil, zazni treh — ne, da se bodo bolj bal,

LISTEK.

Kolera.

Veliko razburjenje je vladalo v mestu Cigora.

Glas o kolери se je razširil po bliskovo po vseh glavnih in tudi zakotnih ulicah, in ljudstvo je letalo po trgu kakor brez glave. Fijakarska kljuseta so nervozno privzdigovala ušesa, kakor bi slutila bližajočo se katastrofo. V mestnem vrtu so se pogovarjali razni organi o kolери, med njimi tudi čuvaj Pepi, kateri je vedel posebno veliko povedati o tej čudni bolezni.

„Kolera“, dejal je, „tamtarata, to vam je prav hudir. Človek postane kar suh in posebno grlo; seveda je to jedna najhujših bolezni, kar si jih more človek misliti. Veste, jaz sem jo že večkrat imel, posebno ko sem bil pri „zibenund-fircgarjih“; takrat me je davila in davila, in vse grlo se mi je bilo izsušilo.“

Vsi so se čudili taki učenosti. Celo slušatelj mestne univerze so občudovali

semestrov, je celo dejal, da se dá ta razlaga primerjati z razlagami cerkvenih očetov in sedmih grških modrijanov —

Tudi po gostilnah ni bilo boljše. Povsod nervoznost, povsod razburjenost!

Poglejmo v gostilno gospoda Petelinčka.

Tam v kotu sedé štirje visokošolci; vsi so preplašeni, kajti medicinci so in sedaj jih čaka naloga reševati ubogo človeštvo iz rok krute smrti.

„Hm, prav hudirjeva bože; profesor Kéfo že ves teden nekaj godrnja o bacilih in bakterijah, jaz se kar bojim“, pravi dijak Kislica, „da se tega vruga ne nalezem kje. Pijem sicer trikrat več kot prej, a vendar človek ni brez skrbi.“

„Ej, gospa Kokoška“, pravijo gospej Petelinčkovi, „menda ga ne bomo dolgo tako-le smukali. Smrt nas bode pobrala smrt, in toliko vinca bode še ostalo! Brrr...“

Isti dan je zvedel tudi mestni sluga Hehač o grozni nesreči, ki je pretila

mesto Cigora, kakor še nikdo pred, in nikdo po Kristusu.

„Dober večer jim Bog daj, gospod župan“, dejal je, ko je vstopil. „Nekaj važnega imam za nje, gospod župan, in pokorno naznanjam, da pride v kratkem kolera v naše mesto in pomori vse prebivalce, rogato živino in konje.“

„Kaaaj?“ zategnil je župan Meze.

„Je tako. Celo mesto govori o koleri; jaz sem zvedel to še-le danes zjutraj, pa sem si mislil, čemú boš hodil zjutraj k gospodu županu, ko imajo druge opravke; raje pojdi lepo zvečer.“

„Sedaj je dobro. Le pojdi nazaj; jutri pridi zgodaj k meni, da ti dam naročila.“

Gospod Meze je ostal sam.

„Hm, hm, kolera! Huda bolezen — iz česa že nastaja? — A, iz gnjilega in nezrelega sadja — pa tudi od drugod lahko pride — a pa ne, če to uničimo, smo dobri — tako — ne nekaj drugače — da pač tako je dejal tudi profesor Kéfo, in on se je odpravil domov. Komaj se je drugo jutro vzbudil,

dnevni red prihodnje seje razprava o proračunskem provizoriju.

Škandalozne razmere na Ogrskem.

Na drugem mestu poročamo o škandaloznem prizoru, katerega je povzročil te dni v ogerskem parlamentu državni poslanec Papp, da je pokazal 10 bankovcev po tisoč kron, s katerimi so ga hoteli podkupiti, da bi v parlamentu ničesar ne govoril o Rákóczyjevi antidinastični slavnosti. Zda pa je že znano ime onega, ki je hotel Pappa podkupiti. Ta človek pa ni nikdo drugi, nego sam reški guverner, grof Szapary. Poslužil se je svojega oskrbnika, nekega Henrika Ritter-ja, ki je potem poiskal onega Dienes, kateri je izročil denar poslancu Pappu. Ta Dienes pa je glavni urednik jednega najupliveljših madjarskih listov in je bil svoj čas tudi državni poslanec. O njem pišejo zdaj listi, da je pred kratkim falsificiral več menijev, glasečih se vsaka na 50.000 kron. Isto tako poročajo listi o državni poslancu Pappu, da je zapleten v neke bančne zadeve, ki se nikakor ne strinjajo s častjo državnega poslanca. O grofu Szaparyju se poroča, da je že odločil svojo guvernersko čast, o ostalih treh junakih pa se govori, da so jo popihali na razne strani. Ni li viteški ta narod madjarski, ki igra glavno ulogo v vseh zadevah avstro-ogrske monarhije?

Po najnovejših vestih je bil grof Szapary pri ministerskem predsedniku, grofu Khuenu Hedervary-ju, koj potem, ko je prišel skandal na dan. V včerajšnji seji je pozval Kossuth grofa Khuena Hedervary-ja, naj takoj odstopi, ker bi moral Kossuth drugače nastopiti proti njemu. Ni namreč izključeno, da niso poskusili tudi Kossutha podkupiti.

Novi hrvatski ban in njegovo prvo protizakonito dejanje.

§ 56. hrvatsko ogerske nagodbe od leta 1868. določa, da je v vsem obsegu kraljevin Hrvatske in Slavonije službeni jezik hrvatski toliko v zakonodajstvu, kolikor v sodstvu in upravi. Dalje določa § 57., da se za organe skupne vlade istotako določa hrvatski jezik kot službeni v mejah kraljevin Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Iz tega je jasno razvidno, da nima madjarsčina na Hrvatskem pri oblastvih in uradih nobene pravice. Pri vsem tem pa je novi ban, grof Pejačević, k'oj pri nastopu svoje službe zaukazal napraviti na javnem poslopiju v Zagrebu, t. j. na poslopiju državnih železnic dvojezični napis, pri katerem se šopiri na prvem mestu madjarsčina. Kaj naj pričakujejo potem Hrvatje od takega človeka, ki napravi pri prvem svojem nastopu tako očividni napad na njih narodne pravice.

Zaradi tega pa je sklicen za jutrajšnji dan v Zagrebu velik javen shod, na katerem se bode protestiralo proti ti banovi nepostavni odredbi. Shoda se bodo udeležili tudi Srbi in socijalci. Banov namestnik dr. Šumanović je sicer izjavil, da nima nič proti temu, da se sklicuje shod. Opomnil je pa, da bi bilo bolje, ako bi se shod vršil v poznejšem času, ko bi bili duhovi nekoliko bolj pomirjeni. Sklicatelji shoda pa niso tega opomina poslušali, in shod se bode vršil jutri. Sicer pa trdijo nekateri, da ni bil novi ban oni, ki je dal napraviti na železniškem poslopiju dvojezični napis, marveč da je to storil skupni trgovinski minister na ukaz ministerskega predsednika, grofa Khuena Hedervary-ja. Oni, ki to trdijo, pravijo tudi, da je novi ban izjavil, da hoče gledati napisov stati na onem stališču, na katerem je stal njegov oče, ko je bil ban hrvatski. Stari grof Pejačević pa je ravno zaradi dvojezičnih napisov odstopil, da še več, on je odstopil tudi potem, ko so se odpravili dvojezični napisi, in so se postavili zgolj grbi brez vsakega napisu. Stari grof Pejačević je zastopal toraj stališče, da so na Hrvatskem opravičeni jedino le hrvatski napisi. Ker so mu pa merodajni krogi v tem pogledu nasprotovali, odložil je svojo banksko čast. Ako bode hotel ostati njegov sin, in sedanj ban hrvatski mož beseda, ter zastopati stališče svojega očeta, izvojevati bo moral samo hrvatske napise in v nasprotnem slučaju odstopiti.

Rusi za Hrvate.

Moskovsko podporno društvo je sklenilo obdržati zadušnice za padle Hrvate časa zadnjih nemirov. Isto društvo je sklenilo nabirati milodare za osirotene družine umrlih.

Ameriški Hrvatje za svoje brate.

Listi poročajo, da je dalmatinski deželni poslanec prijel iz Amerike 5000 kron, da jih razdeli med sirote padlih Hrvatov. V severni Ameriki pa so nabrali v ta namen že 70.000 kron.

Zarota proti bolgarskemu knezu.

obstoji med bolgarskimi častniki v resnici neka zarota proti bolgarskemu knezu.

Angleži in Irci.

Komu niso znani boji, katere bijejo Irči že od nekdaj proti svojim trinogom, Angležem, komu niso znane žrtve, katere so morali teptani Irči, bore se za osvobodjenje svojega naroda, doprinesli. Mnogi so mislili, da bodo Irči v tem neenakem boju podlegli. Ali na strani Ircev je bila pravica in ta mora prejeti slej zmagati povsod.

Glavni vzroki hudega sovraštva med Angleži in Irči so bili trije: prvič da je Anglija usiljevala Ircem svojo državno cerkev, dočim so Irči neomajni katoliki, drugič da so angleški posestniki zemljišč uprav srkali kri svojim irskim najemnikom in slednjič, da je angleški parlament brezobzirno tlačil interese Ircev.

Glede 1. in 2. točke je že začela angleška vlada delovati na pomirjenje Ircev. Vprejeta je šolska predloga, ki zagotavlja Ircem razne pobojske. Irski „bill“ je bila vsprejeta z veliko večino, in vskemu čustvovanju Ircev se klanja kralj s proslavljenjem papeža Leva XIII. Tudi gledé druge točke vsprejet je že zakon, po katerem se bodo Irči mogli rešiti angleških gospodarjev potom zemljiške odveze. Nerešena ostane torej še tretja točka, namreč zahteva Ircev po lastni upravi in po lastnem deželnem zboru. Pa tudi ta točka rešiti se bode morala v najkrajšem času, v prilog Ircem, kajti Angleže čakajo težki časi in potrebovali bodo Ircev. Torej sila kola lomi, in da je res tako, temu je dokaz potovanje angleškega kralja na Irsko in njegovi poskusi, da si pridobi zaupanje Ircev.

Domače in razne novice.

Promoviranje. — Gosp. Ferdinand Terkuč, notarski kandidat, ki je nedavno na višjem sodišču v Trstu napravil notarski izpit v vseh deželnih jezikih, s prav dobrim uspehom, bil je danes teden na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Novemu doktorju častitamo prav iskreno!

Osebnosti. — Ravnatelj c. kr. učiteljskega v Ljubljani, g. Frančišek Levec, je imenovan dež. šolskim nadzornikom za Kranjsko. Dosedanji dež. šolski nadzornik, g. Peter Končnik, pa je prideljen dež. šolskemu svetu za Štajersko.

Železniški minister Wittek in načelnik generalnega štaba Beck bila sta v sredo v Podbrdu in si ogledala dela pri predoru bohinjske železnice. Ogledala sta si dela tudi od z notraj, in sicer do 1977 m daljine. Iz Podbrda šla sta čez Črno prst v Bohinjsko Bistrico.

Maše zadušnice za sv. očeta. — V ponedeljek in torek ob 10. uri sta bili slovesni sv. maši zadušnici za sv. očeta Leona XIII. V sredo ob 10. uri je daroval v stolnici prevz. knez-nadškof slovesno sv. mašo zadušnico. Udeležili so se je zastopi raznih oblastnij. Mesto si je ta dan nadelo žalno lice, in skoro vse hiše so bile okrašene s črnimi zastavami in preprogami. Od 10. ure do poludne, namreč v času ko se je vršila slovesna zadušnica v stolnici, so bile skoro vse prodajalnice zaprte.

Šolske reči. — Neki tukajšnji list piše, da namerava mesto odstopiti državi poslopje in ves prostor, katerega je kupila mestna uprava preteklo leto, in ki se nahaja na Studencu (Via Alvarez) in sicer v namen, da se tam sezidati šolski poslopji za višjo realno in višjo gimnazijo. Ako bi se to zgodilo, premesčena bi bila mestna ljudska deška šola v ono poslopje, kjer se nahaja zdaj višja realna, dočim bi se sedanjo gimnazijsko poslopje porabilo za mestno dekliško šolo.

Akademsko ferijalno društvo „Adrija“ v Gorici vabi na ljudski shod, kateri bo v nedeljo 9. avgusta na Katerini-jevem vrtu ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Slovenska ljudska šola v Gorici; 2. Slovenski gimnazij v Gorici; 3. Slovenska univerza v Ljubljani! — Rojaki! Pridite v obilnem številu, da izrazite na tem shodu javno in glasno svoje zahteve po slovenskih šolah, po onih potrebah, ki so se nam odrekale in se nam odrekajo še vedno. Proč s čakanjem in potrpežljivostjo! Ne prositi, zahtevati moramo to, kar nam pritiče! Od narodnega šolstva je odvisna sreča in bodočnost naroda!

Na predvečer 8. t. m. bo ob 8. zvečer pri „Zl. Jeleni“ redni letni občni zbor društva „Adrija“, katerega dnevni red se objavi prihodnjič.

Nečuvstvo. — O ta vipavska železnica in njena uprava. Zdi se človeku prav tako, kakor da bi nas hoteli nalašč

nam domačega vipavskega ljudstva. Vsa vozna priprava na ti železnici je strašno primitivna in pomanjkljiva, tako, da se morajo ljudje večkrat voziti v vozovih, v katerih se prevažajo blago in živina. — Dodali so sicer zadnji čas dva vlaka na teden, ker je njim kazalo tako, a ne potrebam prebivalstva, ki zahtevajo vsakdanji tretji vlak, in posebno pa onega ob nedeljah za mestne izletnike. K vsemu temu nagajivemu postopanju pa pride še nekaj, ki je pa naravnost izzivajoče. Nameščati so začeli namreč na ti železnici, ki teče po izključno slovenskih tleh, in po kateri se vozijo malone izključno le Slovenci, uradnike, ki ne poznajo slovenskega jezika in pa take, ki ga nočejo poznati. Da je temu tako, dokaz nam je sledeči slučaj: Te dni prišla sta na postajo v Ajdovščini dva gospoda ter zahtevala vozne listke v slovenskem jeziku. Ker je hotel dotični uradnik, da mu plačata listke z drobižem, povedal jima je to v nemškem jeziku. Ona dva sta mu pa rekla, naj jima v slovenskem jeziku pove, kar želi. Pa zastoj. Možno ni znal nič slovenskega. Gospoda užaljena, da se niti v slovenski Ajdovščini ne moreta v slovenskem jeziku sporazumeti z uradnikom, ki je za to postavljen, da uraduje skoro izključno le slovenskim ljudstvom, zahtevala sta knjigo za pritožbo, katere pa nista dobila. Ko sta mrmrajoč odšla in se podala na železniški voz, se jima približa neki drugi uradnik, baje načelnik, ki ju zopet v nemškem jeziku vpraša, kaj da hočeta. In ko sta ga v slovenskem jeziku vprašala, kaj da želi ponavljaj je isti trdovratno svoj: „Was wollen Sie“, čeravno je zmožen tudi slovenskega jezika. — Tako postopanje je toraj skrajno izzivajoče in žaljivo za nas Slovence. Opozarjamo na to merodajne činitelje, da store tem razmeram v najkrajšem času konec.

Kmečki shod v prostorih kmetijske šole v Gorici. — Minulo nedeljo ob 10. uri predp. je imelo „slovensko vzajemno-podporno društvo za zavajanje goveje živine v Gorici“ svoj letni občni zbor. Ob tej priliki je društveni odbor naprosil blag. g. Ant. Strekelja, potovalnega učitelja, naj bi predaval o kmetijskih stvareh. Ker se je g. Strekelj drage volje odzval odborovemu vabilu, povabili smo na shod ne samo goriške kmetovalce, ampak tudi okoličanske. Zato je bila udeležba prav dobra.

Pred vsem je g. predsednik Dominko podal natančno poročilo o društvenem delovanju od ustanovitve do današnjega dne. Iz poročila se razvidi, kako potrebno je bilo to društvo za Gorico. Lepo poročilo zasluži, da je v celoti objavi „Kmetijski list“. Na predlog č. g. Andreja Pavlica se zborovalci soglasno potrdili to poročilo in v znamenje zahvale g. predsedniku ustali. G. predsednik Dominko ima za goriške kmetovalce brezmejnih zaslug. Kmetijska šola je postala zbirališče naših kmetovalcev.

Iz poročila je tudi razvidno, da je društvo končalo poslovno leto s prebitkom 450 K.

G. dr. A. Pavlica pravi, da je to društvo ustanovil on. Tega pa ne bi bil kot duhovnik nikdar storil, ako ne bi bil sv. Oče Leon XIII. v svojih okrožnicah vsodbujal č. duhovščino na delo za ljudstvo. Govornik pozivlja zborovalce, naj v znamenje hvaležnosti do ravnokar preminulega sv. Očeta Leona XIII. vsi vstanejo in zakličejo: Slava Leonu XIII! (Zborovalci se navdušeno odzovejo).

Za oglednike so bili izvoljeni sledeči možje: Za Starogoro in Rožno dolino: Čubej, Mladovan in Makuc; za mesto: Plahuta, Markič in Leban; za Grčeno: Pavlin in Prešern.

Nato nastopi g. Anton Strekelj, potovalni učitelj. Govoril je najprej o živinskih hlevih. S svojimi poljudnim in priprostim govorom je večkrat vzbudil med kmetovalci glasen smeh. Pokazal je kmetovalcem, kakšen mora biti hlev, da prinaša kmetu velike koristi. Povedal jim je, da je snaga v hlevu za živino neprecenljive vrnosti. Dal jim je praktične nasvete, kako naj si brez stroškov sami pomagajo. Nato je govoril o gnojniku in o gnojnici.

Govornik je žel ob koncu občo hvalo. Besede so pale na rodovitna tla. Upamo, da se bo polagoma vzdignil iz svoje revščine tudi goriški kmet. Prav bi bilo, da bi tudi ta govor objavil v celoti „Kmetijski list“ in da bi ga kmetje še enkrat premislili.

Po zborovanju so se vsi zborovalci podali na vrt kmetijske šole. Tam je pripravil g. Makuc iz Gorice svoj na novo izumljeni top za streljanje proti toči. S tem topom je za poskus tudi streljal. Ta

hočejo omisliti topove za streljanje proti toči, da si oskrbijo po g. Makucu na novo izumljene topove. Napredujemo tudi v tem! G. Makucu bodi izrečena srčna zahvala za njegov trud in poduk.

Dela na bohinjski železnici. —

Na črti med Kanalom in Gorico bohinjske železnice, katero je prevzela tvrdka Sard-Lenassi in dr., začeli so z delom že na več krajih. Od obeh strani kostanjeviškega hriba, do vhoda v predor, se kopajo rovi. Pri Dolgi nivi napravljajo barako. Tudi pri plaveh so začeli že na več točkah delati. Pred predorom v Preslju se napravljajo rovi. Istotako so pričeli delati blizu Kanala in posebno tam, kjer bode stal kanalski kolodvor. Na raznih krajih so se odprli kamnolomi, tako n. pr. jeden pri Sv. Tvojici v Kronbergu.

Židovske prismodarije. —

„Corriere“ grozi finančnemu ministru, ker je premestil iz Gorice v Koper višjega finančnega svetnika g. Premuda ter poslal v Gorico na njegovo mesto višjega nadzornika finančnih straž Abdona Schusterschitz. A najljepša je ta, da se boji židovski „Corriere“ tih „pip“ pri imenu naslednika g. Premude, katerih pa v resnici niti ni, kajti piše se isti, kakor nam je dokazal uradni dunajski list takole: Schusterschitz, in ne more biti torej tu o kakih „pipah“ govora. Pa tudi ako bi se g. Schusterschitz res pisal Šustersič in bi bil prav pristen Slovenec, ostala bi še vedno „Corriereva“ grožnja židovska prismodarija, ker živi v okrožju, katero bode upravljala naslednik g. Premude, veliko več Slovencev nego pa Lahov.

Kopanje v Soči. — Tukajšnji magistrat naznanja, da je v okolišju mesta kopanje v Soči dovoljeno le na za to določenem mestu, in sicer pod kolovozom, ki se vije ob Soči od soškega mosta pa do Stračice, in sicer blizu hiše števil. 41. Pri kopanju morajo biti preskrbljeni vsi s hlačami za kopanje. Proti onim, ki bi grešili proti ti odredbi, postopalo se bode jako strogo.

Strela. — Dne 24. t. m. je v Danah, pri Sežani, strela ubila nekega pastirja, ko je gnal živino s paše domov. Strela ubila je pri ti priliki tudi jednega vola in eno kravo. V vasi sami pa je strela udarila v neki dimnik ter švignila iz hiše v bližnji hlev, kjer je ubila enega prašiča.

Iz Bovca nam pišejo: Ravnokar postavljajo se v naši starodavni fari sv. Urha nove orgle, mogočno, krasno in umetno delo znane slovenske tvrdke Brata Zupana v Kamnigorici. Prijatelji posebnih umotvornih del na polju orglarstva so vabljeni ogledati si nenavadno umetniško delo in občudovati velikanski napredek slovenske tvrdke. Popolnoma bodo postavljene orgle v 14 dneh, tako, da se bodo na Vel. Šmaren vže blagoslovile in odprle bogoslužju. — Orgle so bile vže v Kamnigorici nekaj dni razpostavljene. Izvedenci svetnega in duhovskega stanu iz raznih krajev — celo iz Bosne je prišel nek pater — so si jih ogledali in občudovali, ter so bile tudi nedavno v dveh zaporednih številkah „Slovenca“ kaj laskavo ocenjene.

Tamburaški koncert v Vipavi.

— Št. Vidski tamburaški zbor vabi na koncert, katerega priredi jutri v nedeljo dne 2. avgusta t. l. v Vipavi, v dvorani, oziroma na dvorišču g. Petrovičiča (prej Uršič) pod osebnim vodstvom g. Mil. pl. Farkaš-a, tajnika hrvatskega glasbenega konservatorija v Zagrebu in ustanovitelja tamburanja. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 70 vin, stojišča 40 vin.

Porotna obravnava proti zblaznell. — Dne 10. februarja t. l. je stala pred porotniki v Trstu neka Jera Peterkel, s Kranjske gore. Tožena je bila namreč zaradi raznih tatvin. Med obravnavo pa se je Peterkel jako čudno vedla. Vpila je na ves glas, zmirljala sodnike in porotnike ter klofotala stražnike. Konečno so jo morali odpeljati iz sodne dvorane. Zagovornik je predlagal, naj se Peterkel zdravstveno preišče, ker je najbrže umobolna. Sodni dvor je to zahtevo odbil. Ker pa niso hoteli izreči porotniki pravoreka, in so bili tudi mnenja, da je potrebno, da se Peterkel preišče, poslali so jo v norišnico v Gradec. Od tam pa so pisali te dni državnemu pravdnstvu v Trst, da je Peterkel v resnici blazna, in da mora ostati v norišnici. Vsled tega je drž. pravd. umaknilo svojo utožbo.

Listnica uredništva. — Gg. dopisnikom z Otlice in s Krna: prihodnjič.

Matura v Kranju je bila končana 28. julija. Kustmenemu izpitu je prišlo 27 pa jih je napravilo 19. Med temi sta tudi

čili, ali odobrè korake, ki jih je storilo načelstvo po temeljitem prevdanku in v poštenem prepričanju, da so zadrugi in zadrugnikom koristni. In radovedni smo, ali bodo bolj verjeli in bolj zaupali onim, ki so jim znani kot pošteni in nesebični možje, ki so vse storili, da bi „Krojaško zadrugo“ rešili, ali onim, ki imajo „največji mesarski nož“ in priznavajo, da hočejo samo zadrugo „mesariti“!!

Mi mislimo, da bodo zadrugniki hoteli sami sebi dobro, in da možu „z največjim mesarskim nožem“ na tem polju ne vzcvete pšenica, kakor mu ni zrastle lovorka!

Kaj pa naj odgovorimo na zahtevo A. G—ka, da on hoče „zagotovilo“, da se zadrugnikom „tudi deleži izplačajo“, in da on hoče da mu tako „zagotovilo“ in da najbolje še „zavezo“ dajo „klerikalni vodje“!!?

Naprednjaška vestnost je po svojem ljubljencu Avreliju Bisailu spravila zadrugo v obupen položaj; naprednjaška močnatost je snedla dano besedo in meče sedaj zadrugo na cesto iz prostorov, katere ji je zagotovila na deset let; naprednjaške mahinacije (tu je izraz „mahinacija“ na pravem mestu, A. G—k!) so ob času akutne krize storile, kar je bilo mogoče, da bi se zadruga strmoglavila v konkurz in v veliko škodo, ki je z njim nujno združena; naprednjaški sanacijski (?) načrt špekulanta Medveda, po katerem sam A. G—k pretaka bridke solze, trdeč da bi bil brez primere boljši, kot ono, kar so storili „klerikalci“ — ta naprednjaški načrt je sicer naprednjaškemu spekulantu zagotovil po računu samega A. G—ka masten dobiček 50.000 K, v ostalem pa bil prirojen tako, da bi „Centralna posojilnica“ bila gotova velikih zgub, zadrugniki v nevarnosti izdatnih doplačil, in a priori gotovi, da od vplačanih deležev ne dobijo niti vinarja nazaj!

Naprednjaška strankarska strast je naposled po izpovedbi svojega preroka A. G—ka sedaj z nova uprizorila gonjo proti „Krojaški zadrugi“, in hoče z ovadbami in terorizmom prepričati, da bi si zadruga po edino mogoči poti opomogla.

S kratka: kar je „Krojaški zadrugi“ doslej škode nastalo, kar bi je po naprednji kih načrtih že doslej bilo moglo nastati in kar bi je po istih načrtih, moglo prihodnosti nastati — vse, vse je delo in bo delo naprednjaških rok! —

In po vsem tem se mož „z največjim mesarskim nožem“ razkorači in upije: Vi, „klerikalni“ vodje, dajte mi „zagotovilo“, dajte mi „zavezo“, da člani „Krojaške zadruge“ ne bodo doplačevali, in da se jim tudi deleži izplačajo!!?

recimo štirih šmarnih petic. Prosim sedaj če ima še kdo kaj opomniti!“

In vzdignil se je profesor Káfo:

„Dober — in zares pomenljiv za napredek našega mesta se mi zdi sklep našega gospoda župana, a jaz bi ga razširil še na druge stvari in ne samo na sadje. Kakor mi je znano, so bacili tudi v kruhu in drugih jestvinah, torej predlagam, da se povsod pazi na red in snago in da se določi za to posebna komisija.

Predlog sprejet.

V komisijo so bili voljeni sledeči gospodje: Župan sam, oba izvedenca in dva starejšine —.

Koj po kosilu so začeli svoj plodonosni posel. Stopali so svečano po mestnih ulicah, za njimi sluge z občinskim košem.

Prvo so stopili v prodajalnico jestvin, nad katero je visel nadpis:

Peter Griže

Jutre taku.

Tako torej!? Za škodo, ki ste jo Vi naprednjaki provzročili in ki jo še hočete provzročiti po lastni izpovedi svojih čistih duš, naj mi „klerikalci“ dajemo „zagotovilo“ in „zavezo“!!?

Ljubi mož z „največjim mesarskim nožem“, — kaj misliš, da smo „klerikalci“ res taka govedina!? — — — Le potolaži se, ako se Tvoje in Tvojih pomagačev nakane posrečijo, (če boš pa s svojim pipcem tako narodno manipuliral, se prav gotovo ne bodo!), ako se Vaše nakane posrečijo, se utegne res zgoditi, da bodo člani „Krojaške zadruge“ trpeli prav občutno škodo — toda za to škodo se bodo zadrugniki imeli zahvaliti edino le naprednjaškemu sovraštvu in naprednjaški škodoželjnosti! Ta naj daje „zagotovilo“, ta naj daje „zavezo“! Oni, ki so ali bodo škodo provzročili, naj jo pokrijejo, ne oni, ki so se na vso moč trudili odvrniti jo! — — —

In tu Vam moramo še enkrat povedati, A. G—k, ker vemo, da Vas veseli; „Centralna posojilnica“ hoče plemenito postopati in rešiti za člani „Krojaške zadruge“, kar se le rešiti da; toda ona ima trdno, zakonito (povsem zakonito in prav nič kaznjivo, A. G—k, prav nič kaznjivo...) pozicijo, iz katere je Vaš pipec ne bo izgačkal! Vaša gonja more škodovati samo „Krojaški zadrugi“ in njenim članom. „Centrifuga“ ostane zavarovana in se smeje Vašim naporom! — — —

Zato pričakujemo še več Vaših člankov in še več zabave! Posebno željno pričakujemo članka, kjer hočete „mesariti“ račune in falsificirano bilanco za l. 1901.“ — — — Ako Bog da in sreča mesarska, nam Bisailčka še srečno spravite v luknjo! — — —

Naposled moramo prav odločno protestirati proti insinuciji, da hočemo smešiti moža, ki se bojuje, kakor Vi, „v imenu pravice in poštenosti“. Ne, mi ne smešimo nikogar; mi podčrtamo, samo, kar nam Vi smešnega poveste! Smešite se torej Vi sami, in popolnoma v duhu Vaše neukretne taktike je, da lastno krivdo na druge zavračate.

In tudi to ni resnično, da mi streljamo kozle, — mi streljamo samo na moža, ki ima „največji mesarski nož“! In to je vendar kaj drugega, — kaj ne, A. G—k? — — —

B. H—i.

Dopisi.

Iz Štanjela, — V kratkem se bode pričelo pri nas delo za železnico, ki pojde skozi vas oziroma pod vasjo Štanjel. Železnica pride s pod rihemberskega gradu nad skladovno cesto, katero pre-

Ustrašil se je Peter, ker ni pričakoval takih gospodov pod svojo streho. Pa hitro se je ojunail, natočil vsakemu jeden „štampri“ brinovca, in gospodje so koj pokazali lepši obraz. To je opazil tudi on in natočil je drugi glažek in tudi tretji.

„Gospod župan, to je najboljši, kar ga imam. Pa morda bodo še enga“.

„I nu, pa nalij“.

Sluga Hehšč je potem pregledal prostore in iskal gnjilih ostankov jedil in pijač, a slednjič se je vrnil s praznimi rokami.

Gospod župan je ukazal zapisati v protokol:

„Peter Griže, vse v redu; o koleri niti sledu“.

Odšli so dalje.

Pek Smukvica jih je že čakal na vratih. Uljudno se je priklonil in pozdravil komisijo.

Mestni fizik Kulón je potem hotel videti prostore. Peljal ga je sam gospodar in ko sta bila sama, zašepetal je kruh, kar je očitno vplivalo. Nič več i

reže nad vasico Lisjaki, gre potem skozi mali predor in prekriža isto cesto dvakrat pred štanjelskim predorom. Med zgornjim in dolnim Štanjelom bode predor krog 500 m dolg, skozi katerega pride v takozvani „Dol“ med Štanjelom in Kobdiljem, kjer zavije tik hiš proti Koprivi. V Štanjelu bomo imeli tedaj železnico pod seboj, a videli jo bomo od daleč prihajati in na daleč odhajati. Krasen razgled, ki se nudi s štanjelskega hribočka, bode mnogo pridobil z železnico.

Zadnje dni je bila tu cenilna komisija, g. dr. Moscheni iz Trsta in g. Rubia iz Vogerskega. Priznati moramo, da sta oba gg., zlasti g. Rubia, kateri je bil cenilec, znala umevati veliko vrednost in pomen naših zemljišč, po katerih pojde železnica, za našega posestnika. Ta zemljišča so najboljša, res rodovitna, lahko obdeljiva in doma, druga oddaljena niso take vrednosti, in do tacihi zemljišč pri domu ni lahko priti. Iz teh vzrokov in drugih okolišnosti sta gg. cenila oziroma se pogodila z vsemi strankami za še precej primerno ceno. Ljudstvo je z ozirom na take slučaje še precej zadovoljno, recimo ne preveč nezadovoljno, zlasti, ker so se bali, da gg. ne bodo hoteli priznati velike vrednosti teh zemljišč, in jih bodo cenili silno nizko. Seve vsak bi raje imel svet kot isti denar, marsikdo ga tudi raje dva- in tudi večkrat dražje odkupil, ko bi bilo mogoče. — Mi imamo v tej črti dobro in lahko zemljo, daljpreč ni mnogo take, in jo je tudi radi strmine težavno obdelovati, n. pr. v braniški dolini. —

C. k. glavarstvo v Sežani je izdalo ukaz, naj se delavcev ne prenočuje na hlevih, (senu), temveč v primerno prirejenih ležiščih. G. glavarju moramo biti hvaležni za tak ukaz, ki je v marsikaterem pomenu velike važnosti.

G. baron Sessler je o priliki smrti sv. O. Leona XIII. daroval občini za uboge v Štanjelu in Kobdilju 200 K, za kar mu bodi srčna hvala!

Dne 4. avg. pride k nam 97. pešpolk vojakov, kjer bodo imeli ponočne vaje. Ostane le 24 ur.

Ptujcev sili vse polno k nam na letovišče, a se vračajo radi nedostajanja stanovanj. — Kdo se zgane, da ne kupijo ptujci nekaterih za zidališča razne obrti primernih zemljišč??

Politični pregled.

Konklave.

Včeraj popoldne je torej pričel v Vatikanu konklave in danes popoldne bode najbrže že prvi skrutinij. V prihodnji štev. našega lista bomo v stanu najbrže svojim čitateljem naznaniti že ime novega papeža. Listi ugibljejo vsakovrstne reči in si izmisljujejo najrazličnejše pogovore z raznimi kardinali, katere je imel sotrudnik tega ali onega lista; a vse to ni nič drugega nego farbanje radovednih čitateljev. Nam se pa zdi popolnoma neumestno, da bi s takimi kvantami svoje čitatelje trpinčili.

ni hotel gospod brskati po predalih in policah, ampak obrnil se je in dejal, da je vse v redu.

Odšli so dalje na mestni trg.

Bil je že prazen, le stara babnica je čepela tam pri košarici breskvi.

„Ah“, ušlo je vsem iz ust, ko so zapazili sadje in planili so po košarici, kakor lačni volkovi:

„V imenu postave, koja nam zapoveduje skrbeti za zdravje občanov, moramo odnesti te škodljive breskve in jih javno pomandrat!“

Zmagonosno so šli potem nazaj, naravnost k županu, kateri jih je povabil na večerjo.

Pilo se je in jedlo, dokler niso bili vsi trdi in nabiti.

„Hola, Urša“, pravi župan svoji ženi, „prinesi gor tiste breskvi; menda bodo dobre v vinu —“

Drugi dan so v mestu Cigora zažgali na glavnem trgu koš, v katerem je bilo „okuženo“ sadje, in tako zatrti pre-janko Filipovic Serjanov.

Politični položaj.

Tedni se je mudil ministerski predsednik dr. Körber v Ischlu in je tam cesarju poročal o raznih državnih zadevah. V nekaterih deželah, kakor na Českem, Moravskem in v Galiciji so napravile zadnje tedne nevihte velikansko škodo na polju in na poslopih. Prizadeto prebivalstvo se nahaja vsled tega v veliki bedi. Deželni odbori dotičnih pokrajin so se obrnili do ministerskega predsednika s prošnjo, da bi se sklicali tamošnji deželni zbori in sklepali opopomožni akciji. O tem je baje poročal dr. Körber cesarju ter mu stavil svoje tozadevne predloge. Pa ne samo o tem je poročal ministerski predsednik cesarju, marveč bile so še druge jako važne zadeve, o katerih je moral dr. Körber obvestiti cesarja. Napetost med avstrijsko in ogrsko vlado se je zadnje dni zdatno poostrila. Znano je namreč, da se je mudil pretekli teden v Budimpešti naš trgovinski minister, da bi izposloval pri ogrski vladi nekatere spremembe v carinskem tarifu, a znano je tudi, da niso hoteli v Budimpešti o tem ničesar čuti. Dalje poročajo listi, da je prišlo med avstrijskim finančnim ministrom in med ogrskim, v zadevi bruseljske sladkorne pogodbe, do tako hudih navskrižij, da sta se naposled prav pošteno skregula, ter da sta vsled tega pretrgala vsako medsebojno zvezo. O vsem tem je dr. Körber vladarju poročal, a poročal mu ni samo dr. Körber, ampak tudi finančni minister Böhm-Bawerk, ki se je istočasno z dr. Körberjem mudil na cesarskem dvorcu. Danes pa poročajo listi, da pridejo v Ischl skoro tudi ogrski ministri. Splošno je mnenje, da je položaj jako kritičen, ter da stojimo zopet pred ministerskimi krizami.

Kriza v Körberjevem kabinetu.

Listi poročajo, da finančni minister Böhm-Bawerk vsekako odstopi, če se v korist Ogrov reši sedanja sladkorna kriza. Drugi viri trdijo, da bo odstopil v tem slučaju celi kabinet.

Ogrski državni zbor.

V ogrskem državnem zboru godili so se v sredo med sejo grdi skandali. Poslanci so se psovali, lasali in tepli liki pijani fantje. Seja se je morala večkrat pretrgati, trajala pa je čez polnnoč. Glavni povod skandala je dal posl. Papp. Ta poslanec se je oglašil k besedi in koj pri začetku vrgel pred se 10 bankovcev po tisoč kron z besedami: „S tem denarjem se me je hotelo podkupiti, da bi danes ne prišel v zbornico in da bi ne govoril k današnji Rákóczyjevi slovesnosti. Bivši poslanec Diener je prišel k meni ter mi dejal, naj odpotujem. Dejaj je, da ima zveze z uplivnimi osebami in da je zato dobil 12.000 kron, od katerih si je 2000 kron pridržal, 10.000 kron pa je dal meni, meneč, da me podkupi“. Na te besede začela je opozicija strašno razsajati. Slišali so se glasovi: „Kdo je pravi lepov?“ „In vmes je Khuen Hedervary, ki meni da bo tudi na Ogrskem tako podkupoval ljudi, kakor jih je na Hrvatskem“. Zbornica je izvolila komisijo 15 članov, ki naj preišče stvar. Ministerski predsednik Khuen Hedervary je hotel predlagati v današnji seji naj zbornica že danes reši razpravo o vladni programni izjavi in naj prestopi k razpravi o proračunu. Kadarkoli je hotel govoriti, bil je preupit od opozicije, ki mu je kričala: „Lopov!“ Trikrat je moral predsednik prekiniti sejo. Ob tri črt na 2 je predsednik četrtič otvoril sejo, in zopet je poskušal govoriti ministerski predsednik. Opozicija je razbijala s pulti, metala okolu razne tiskovine ter kričala: „Živio, živio ban!“ Khuen Hedervary je naposled napisal na listek svoj predlog, naj zbornica konča debato o programu nove vlade in prične z razpravo o proračunu, ter ga izročil zapisnikarju. V tem trenutku sta skočila poslanca Molnar in Ratay k zapisnikarju ter mu poskušala iztrgati listek. Prišlo je do pretepa mej temi tremi osebami. Poslanec Paly je skočil na referenta, od vseh strani so leteli skupaj vladni in opozicijski poslanci ter se pod predsednikovim mestom stopili. Naposled je Paly strgal zapisnikarju listek z napisanim Kkuenovim predlog iz rok ter listek raztrgal na drobne kosce. Galerija je ploskala, opozicijski poslanci so kričali „Živio ban!“ Predsednik je moral sejo četrtič prekiniti. Ob 2. uri 5 minut je predsednik zopet dal besedo Khuen-Hedervary-ju, ki pa zopet ni mogel govoriti. Opozicija je bila odločna, da nikakor ne pusti govoriti ministerskega predsednika, Khuen pa je hotel staviti na vsak način svoj predlog. Še le po polnnoči je opozicija zapustila državno-zborsko dvorano s protestom, da je nepostavno nadaljevati sejo čez polnnoč, za kar se pa večina ni zmenila in je vsprejela predlog ministerskega pred-

Kafol Anton in Podgornik Anton, oba iz Čepovana.

Državnozborna dopolnilna volitev. — Kakor smo že svoječasno poročali, je določena državnozborna dopolnitev v svrhu, da se popolni mandat, katerega je odložil bivši drž. poslanec g. Vencelj, na dan 10. septembra t. l. Kot kandidat za ta mandat se imenuje c. kr. dvorni svetnik v pokoju g. France Šuklje in se bode kot tak predstavil volilecem dne 13. avgusta na shodu, katerega sklicuje ta dan v ta namen narodno katoliška stranka v Ljubljani.

Velikanski naliv. — V sredo popoldne se je v okolici bukovinskega glavnega mesta, Črnonie, utrgal oblak. Reke in potoki prestopili so bregove in napravile na polju velikansko škodo. Porušeni je bilo tudi 80 hiš.

Hudi nalivi zadnjih dni, vsled katerih sta izstopili reki Goldop in Petersbach na Šleskem, napravili so na polju in na poslopih za več milijonov škodo. Poljski pridelki so popolnoma uničeni.

Wilhelmov zeljščni sok je vže dolgo let priljubljen sok proti kašlju. Eno steklenico po K 250, poštni zavoj s 6 steklenicami za K 10 — pošilja franko na vse avstro-ogerske poštne postaje. Franc. Wilhelm, lekarnar, c. kr. dvorni zalagatelj v Neunkirchen (Spodnje Avstrijsko). V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavijku grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Prodaja se v vseh lekarnah. Kjer se ne dobi, se pa direktno dopošlje.

Na javni dražbi

se prodaja dne 14. avgusta 1903. ob 9. uri zjutraj posestvo Janeza Bevcica na Vrhovlju h. št. 11., nahajajoče se na lepem prostoru in obsega hišo z dvoriščem in vrtom, kleti, hleve ter zemljišča z gozdom vred.

**„Centralna“
posojilnica**
v Gorici,
uraduje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Odda se v najem
tri pritlične prostore
v ulici Vetturini št. 9.
Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni“.

Gostilna in štacuna
ter k temu
potrebni prostori
se oddajo
v najem

za časa gradbe bohinjske železnice. Gostilna je na najugodnejšem prostoru, ter brez konkurence. — Natančnejše se poizve pri Avgustu Gabrijelčič v Avčah.

Leop. Reja,
gostilničar „Pri Golobu“
na voglu ulice Morelli.

Priporočata pristna briska bela in črna vina. — Izborna kuhinja postreže o vsakem času z okusnimi miznimi in gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pravega ljubljanskega kislega zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se priporočata slav. občinstvu v mestu

Br. 1850.

Razpis dražbe.

Podpisani c. kr. okrajni šolski svet razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novega šolskega poslopja v Avčah.

Sklicna cena je 15.500 K.

Načrti, prevdarek in gradbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v uradnih urah.

Sprejemajo se le pisane ponudbe, katerim treba priložiti 5-odstotno varščino.

Rok za vlaganje ponudb poteka dne 12. avgusta ob 12. uri popoldne.

C. kr. okr. šolski svet,
v Gorici, dne 29. julija 1903.

Predsednik:

A T T E M S.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporočata

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavljata na dom in razpošiljata po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošiljata tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporočata p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvoreno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

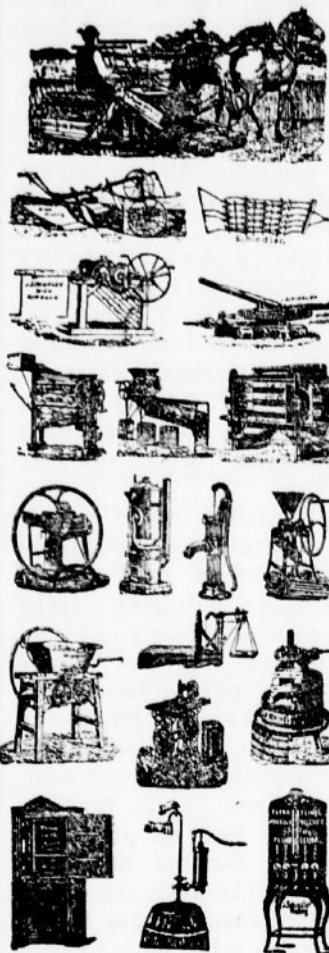
V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporočata častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zalozju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje vina, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in peničih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, sivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse šte. 12.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Mura vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupu.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Očarana

sem jako od lepote in
dobrote Tvoje obleke.
Kje vendar Ti kupuješ
tako krasno blago? Povej mi vendar!

v „Krojaški zadrugi“

Gosposka ulica šte. 7.

katera tvrdka ima največjo zalogo te vrste v Gorici. Kako je li to mogoče, saj sem vendar čitala v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“ nikakega blaga več.

Pojdi, pojdi in ne veruj vsake reči; prepričaj se sama in iznenadena bodeš, ko zagledaš isto založeno tako velikansko z blagom, da bodeš kar strmela. Tu ti leži na razpolago izvanredna množina raznega blaga za vsaki spol, in za vsaki letni čas, kakor krasne Zephyrije, batiste, perkal, svile, Oxford, Pique, vsakovrstnega volnenega blaga, moško stakno po vsakej ceni in izberi.

Tam dobiš bogato izber vsakovrstnega blaga, za neveste jako veliko zalogo perila, kakor platna, Chiffon, prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovre žepne rute itd. Tam dobiš tudi vse blago prejšnjih sezon pod lastno ceno. Videla sem t am tudi krasne vzorce že naročenega blaga za jesenski čas.

Na zahtevo se pošiljajo vzorci brezplačno. Cene so tako nizke, da se je čuditi, seveda tudi stalne. Torej pridi in poskusi, in gotovo boš zadovoljna!